

KÖNYV

144 Ft

HÉT

IV. ÉVFOLYAM 17. SZÁM • 2000. SZEPTEMBER 7.

KULTURÁLIS KÉTHETILAP

Nyerges András
Végül is mit akar Isten?

Interjú
Galgóczy Árpáddal

Nádor Tamás
Juhász Ferenc
és a kulcsmondatok

Kertész Ákos
Gazdasági
horror

Ember és gondolat
Zoltán Péter

Írófaggató
Bárdos Pál

Gyerekkönyv-ajánló

Mozi – Video

Beszélgetés Lőrincz L. Lászlóval

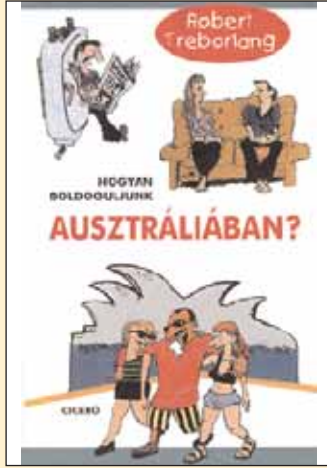
Foto: Szabó J. Judit

SULI START

A sulis is a Libriben kezdődik!
Kötelező és kiegészítő olvasmányok, szótárak, nyelvkönyvek a
Libri Könyvesboltokból.

A CICERÓ KIADÓ AJÁNLATA

Robert Treborlang:
HOGYAN BOLDOGULJUNK AUSZTRÁLIÁBAN?

illusztrálta: Mark Knight, 115 oldal, 798 Ft

A sydneyi olimpia előtt egy sziporkázóan szellemes könyv az ausztráliai életmód iratlan szabályairól az ausztráliai köznapi élet iránt érdeklődőknek. Szerzője egy Erdélyből elszármazott és sok országot bejárt író, aki első magyar nyelven megjelenő művében gyakorlati tanácsokkal szolgál a vendéglői rítusokról, a tömegközlekedésről, milyen magatartás tanúsítandó az ellenkező neműekkel, hogy viselkedjen, ha ausztrál házhoz megy vendégségbe, egyáltalán: milyen az ausztrál etikett, stb.

Szűts László: SZÓJÁTÉKTÁR

kötve, 1200 Ft

Az Oktatási Minisztérium segédkönyvlistáján T 511.644/12/1999 szám alatt szerepel.

Mihályi Antal: EGBERT EGÉR UTAZÁSA

1290 Ft

A kedves meseregény főhőse Egbert, az egér, aki barátságot köt Csucsival, a túlsúlyos, fogyókúrázó macskával. Jól szórakozunk olykor hajmeresztő, olykor mulatságos kalandjaikon és őszinte barátságukon.

Romhányi Attila: A PAPAGÁJOK TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE

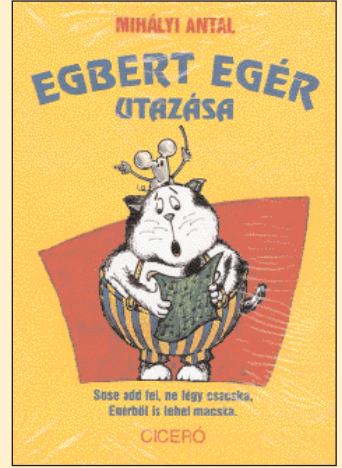
Falukertész sorozat, 1190 Ft

A papagáj elhelyezése, szoktatása, betanítása, etetése, tenyésztése, egészségvédelme, a kotlás és a fészkelés zavarai, a fiókák mesterséges felnevelése.

A könyvek megrendelhetők és megvásárolhatók sok ezer más könyvvel együtt:

FALUKÖNYV-CICERÓ Kereskedőháza 1134 Bp., Kassák L. u. 79.

T/F:329-1619, T:329-0879, F:260-1170, E-mail: cicero@mail.matav.hu

K.u.K. Kiadó

1138 Népfürdő u. 15/A

T/F: 239-1189, 359-1634 E-mail: kukkiado@ax.hu

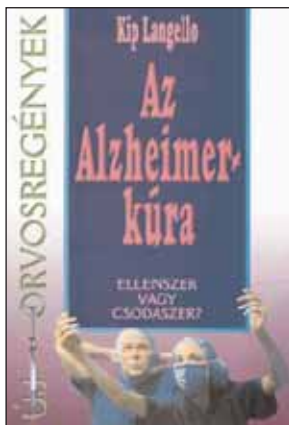

K.u.K. anton könyveinktel!

A K.u.K. Kiadó szeptemberi ajánlata

**A megújult sorozat,
az Új Orvosregények első kötete**

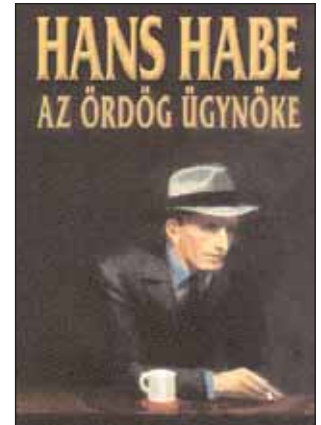
Kip Langelo: Az Alzheimer-kúra
438 oldal, kötve, védőborítóval 1500 Ft

Egy amerikai orvos azt állítja, hogy felfedezte a gyógyíthatatlan betegség ellenszerét. Jodie, a fiatal riporternő Mexikóba viteti vizsgálatra édesapját. Néhány heti kúra után az apa drámai változáson megy át. A csodára azonban árnyék vetül: Jodie egyre sötétebb ügyekre bukkan, s élete veszélybe kerül. Két embert, aki a segítségére volt, meggyilkolnak. Vajon Jodie is az ő sorsukra jut? Vagy szerelme, a gyöngéd szállodatulajdonos segít a leleplezésben? Kip Langelo új regénye feszültségben, feladatokban még előző művé-nél, az Alagatornál is lebilincselőbb olvasmány.

**Ismét egy remek
Hans Habe regény**

Hans Habe: Az ördög ügynöke
396 oldal, kötve, védőborítóval 1500 Ft

Csaló, hazug, szélhámos, gazember, áruló. George Droste méltó valamennyi jelzőre. Fenntartás nélkül elszegődik bármelyik hatalom szolgálatába – egyszerre kémkedik az amerikaiaknak és az oroszoknak is –, ha megfizetik, bármilyen bűnt hajlandó elkövetni. Míg nem találkozik egy asszonnyal, a gyönyörű Norával... Végtelen viszonya halálos fordulatot ad különös pályafutásának. Droste nem közönséges kém, ő valóban Az ördög ügynöke.

Minden idők egyik legizgalmasabb kémregénye.

Tizenkét év

Megkezdődött a 2000/2001-es tanév.

Már a kellemes időjárással búcsúzó nyár végén kezdődött meg, majdnem egy héttel rövidítve meg a gyerekek (és szüleik) idei nyarat. Ily módon néhány nappal korábban kezdődött a tankönyvszezon, néhány nappal korábban kezdődött a médiában a tanévkezdéssel kapcsolatos témák feldolgozása.

Ami azonban igazán lényeges, idén is százvalahány ezer kisgyerek kezd el azon a hosszú úton járni, amelynek a végén szakmunkás bizonyítvány, érettségi, diploma vagy a funkcionális analfabetizmus várja. Hogy a hosszú úton melyik gyerek meddig jut a felsorolt végállomások közül, azt így az út elején nem lehet előre tudni. Nem mondhatjuk ki a hatéves kisgyerekeket szemlélve: „Te, Józsika funkcionális analfabéta leszel, Petike, belőled agyafűrt jogász lesz, te Zsuzsika, a cipőfelsőrész-készítő szakmában fogod kamatoztatni tehetségedet”. Azt azonban tudhatjuk, szociológiai, pedagógiai és más ilyen ismeretekkel felvértezve, hogy nem csupán a gyerek személyes képességein múlik az, hogy az emlegetett úton meddig jut el.

És mindezek mellett a mai, most még írni-olvasni nem tudó gyerekekből lesznek – ha lesznek – a jövő olvasói. Függetlenül ez a családi környezettől, a társadalmi hatásoktól, és szorosan összefügg az iskolai neveléssel is. Ha a magyar közhagyomány – és jog – szerint tekintjük, a mostani iskolakezdők tizenkét év múlva „felnőttek” lesznek. Tizenkét év múlva általános és középiskolai tanulmányukat befejezve, választó és választható felnőttként lépnek ki az iskolából az életbe (hogy ballagási ünnepi beszédek kedvenc fordulatát idézzük). Kialakult (?) kulturálódási, olvasási szokásokkal. Tizenkét év történelmi mértékkel mérve nem idő, felgyorsult világunk időszámítása szerint valóságos történelmi korszak. Az időtényező ez esetben amiatt érdekes, mert komolyan el kell gondolkodnunk magán-szülőként és közoktatóként azon: van-e az olvasásnak tizenkét évnyi jövője. Tizenkét év múlva hasznos, hatékony, releváns tulajdonságnak számít-e majd az olvasás igénye? Ez a kérdés persze szorosan összefügg kultúra fogalmunk hagyományos értelmezésével és annak jövőbeli változásaival. Tehát: mire tanítsuk, mire neveljük a mostani hatéveseket? Az idő sürget, gondolkodnunk kell. A választ ugyanis az élet adja...

Kiss József

KÖNYVHÉT

A TARTALOMBÓL

Beszélgetés
Lőrincz L. Lászlóval
5. oldal

Mozi-videó
10. oldal

Kertész Ákos
Gazdasági horror
1. rész
12. oldal

Írófaggató
**Bárdos Pált faggatva
Nádra Valéria**
14. oldal

4 **A szeretet írója**
(TT)
Észjárta
(iszlái)

5 **A Dalai Láma ablakot nyit**
Beszélgetés Lőrincz L. Lászlóval
(Bagota Edit)

6 **A múlt idő jelenében**
(-n -s)

7 **„Furcsa szerelem”**
Lágerlakóból lett az orosz irodalom
tolmácsolója Galgóczy Árpád
(Szénási Zsófia)

9 **KIADÓRA VÁRVA**
Mary Higgins Clark:
Mielőtt elbúcsúzom
(Deme Mária)

10 MOZI-VIDEO

11 **EMBER ÉS GONDOLAT**
Zoltán Péterrel
beszélget Nádor Tamás

12 **INTERJÚFORGÁCSOK**
Juhász Ferenc és a kulcsmondatok
(Nádor Tamás)
Kertész Ákos:
Gazdasági horror, 1. rész

13 **OLVASÓSZEMÜVEG**
Nyerges András:
Végül is mit akar Isten?

14 **ÍRÓFAGGATÓ**
Bárdos Pált
kérdte Nádra Valéria

15 HANGRÖGZÍTŐ

16 SIKERLISTA

17 KÖNYVAJÁNLÓ

22 GYEREKKÖNYV-AJÁNLÓ

23 **MEGJELENT KÖNYVEK**
2000. AUGUSZTUS 11–24.

Megjelenik kéthetente • Ára: 144 Ft • Előfizetőknek: 120 Ft • Előfizetési díj: 2880 Ft egy évre • Kiadja: Kiss József Könyvkiadó, Kereskedelmi és Reklám Kft. • Szerkesztőség, hirdetésfelvétel, előfizetés: 1114 Budapest, Kanizsai u. 41. • Telefon/fax: 466-0703, telefon: 209-1875, 209-9140, 209-9141 • E-mail: konyvhét@dpg.hu • Főszerkesztő, felelős kiadó: **Kiss József** • Főszerkesztő-helyettes: **Csokonai Attila** • Lapmenedzser: **Könnyű Judit és Orosz Csaba Gábor** • Művészeti vezető: **Szabó J. Judit** • Szerkesztés, tördelés: **Recent Stúdió, Blasits Ildikó** • Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt. • Felelős vezető: **Lendvai Lászlóné** vezérigazgató • ISSN 1418-4915 • A hirdetésekben közöltekért a kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget • Terjeszti árusításban: a HÍRKER Rt., az NH Rt., a Bibliofil Kft., a Libri Kft., a Lira és Lant Rt. Lapunk megjelenését támogatja a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Nemzeti Kulturális Alapprogram.

A szeretet írója

■ Pár évvel ezelőtt megjelent egy irodalmi paródiakötünk. Szerzőtársam, R. J. T. Kardos G. Györgyöt vette rá, hogy tartson rövid bevezetőt a könyvpremieren. Kardos az utolsó pillanatban érkezett, nehezen szedte a levegőt, zöld volt, és lemarházott minket: – Fiúk, éppen haldokolok, miért épp engem szúrtatok ki?! Aztán elmondta a mondókáját, egy kissé jobban megnevetette a közönséget, mint a könyv maga – majd visszatért a kórházba, és rövidesen meghalt. Ezúttal is tartotta a szavát. Becsületesség és teremtő humor: ilyenek ismertem fénykorában, a hetvenes évek közepétől is.

Ennek a személyes, kikívánkozó – és köszönettel – élménynek persze nem mond ellent, hogy *Bächer Iván* remek bevezető portréja a *szeretet írójának* nevezi Kardos G. Györgyöt, az Ünnepi Könyvhétre megjelent *Csak úgy mesélek* című kötet élén. Az író kései tárcáit sorakoztatja föl a tomsz. Gonddal, sok csiszolgatással papírra vetett háromflekkeseket, egy emlék, egy televízióműsor, egy olvasmány, egy – esetleg meg sem hallgatott – rádióműsor kapcsán. Kritikai erő, elmeél, derű: az éppenséggel nem egyenletes színvonalú és nem egyformán maradandó kis írások mind-egyikét a találatum e szálaiból szötte a szerző.

Meglehet, Kardos számára az alkalom, a feladat csak ürügy volt, hogy megossa velünk, amit még (valószínűleg a legkevésbé sem testamentumként) meg akart osztani. Tartozott híveinek és önmagának is még legalább egy regénnyel, hozzá egy novellával – hát befalazta az egészet a *Tamo daleko* oldalába. Élt benne a (félig-meddig apai örökségbe kapott) múltból egy seregnyi hangulatfoszlány – erre (többek közt) így örvendett Kertész Imre Kossuth-díjának: „Kósza hí-

rek terjedtek róla, hogy nem ér rá darabot írni, mert éppen Nietzschevel és Heideggerrel foglalkozik. Mindenki azt csinál, amit akar, gondoltam, bár nem nagyon értettem, hogy mennyivel lehet többet tanulni Heideggertől, mint Kellér Dezsőtől vagy Salamon Bélától”. Szerette a kollégákat, a barátokat, akiknek a küldetéstudatán, a fáradhatatlanságán nem lehetett kifogni (Kardos, ha tetszik, született lusta volt, ha tetszik, méltósággal tartott az igazán komoly írástól, s csak a legfontosabb esetekben veselkedett neki) – tehát *Mikes Lilla 25 éves* című köszöntőjében az őszinte gratuláció címen a csipkelődést is megengedte magának.

E kötet darabjai első megjelenésükkor sok apró stílusbravúrral csillogtak. Az ilyesfajta csillogás egy hét alatt szokott szertefoszlni. A *Csak úgy mesélek* változatlanul és mindentől csillog, s nem azért, mert a könyvnek *más távlatot ad a halál már*. Nem is azért, mintha ez lenne Kardos főműve. Az a különös (az egyik címbe be is emelt) *hurrá*, az a mogorva-pajkosbölc életigenlés csillogtatja, amelyet a fiatalabb jó barát, pályatárs a szeretet szavában foglalt össze.

Bár írtunk volna olyan paródiakötetet, bár élt volna még annyit mentorunk, hogy ne csak papírra rója: meg is

jelentesse, amit egykor, bevezetőként, az Írók Boltjában elmondott! Jó lenne benne lenni a *Csak úgy...-ban...*

TT

Észjáratás

■ *Kardos G. György* életének utolsó újságtárcái főleg a *Népszabadságban* jelentek meg. Ugyanazt a szelíd, évődő ironiát, bámulatos észrevevő-képességet, megbocsájtó határozottságot tükrözik, ami (egyebek között) írói műveit is jellemezte. Az apróságokban megmutatkozó különösségek éppúgy felkeltették a figyelmét, mint a mindennapi ügyködésekhez tartozó szomorúságok és vidámságok, vagy a

gári mindennapokból, sohasem tért ki a bírálóituk, nyilvánosságára hozataluk elől. Nemtetszését azonban nem direkt háborgással, agresszíven fejezte ki. Fejcsóválásait is beburkolta a maga stílusát megszabó sajátos gondolkodásának sztanioljába. Ennek az eredeti észjárásnak köszönhető, hogy nála egy háromoldalmi jegyzetnél se tudni előre, milyen meglepetések sorozata várja az olvasót. Miniatürjeinek mindig van magja (mondandóinak vejeje), de mire ehhez az egyéni véleményhez, lényegi következtetéshez eljutunk, közben remekül szórakozunk és élvezkedünk azokon a mellékízekben, amelyek megadják a tárcák bukáját, savát-borsát.

Népszerűségéhez kétségtelesen hozzájárult, hogy – mint sokan az országban – hál’isten, ő egyáltalán nem volt prúd. Ellenkezőleg, ha funkcionálisan alkalmazhatott szaftos kitételeket, olykor vasos malacságokat, nem tartóztatta meg magát a feltalálásuktól.

Okosan használta ki, hogy rengeteg viccet tudott. Ezeket a csavaros anekdotákat, tréfás meglátásokat, röhejes példabeszédeket pompásan építette bele szösszeneteibe: az analógiák és párhuzamosságok felmutatása is kedvenc varázslatai, ügyes trükkjei közé tartozott.

Magáról is beszélt néha-néha. Nagyon érdekesek például azok a sorai, amelyek évtizedekkel későbbi szentföldi útjáról szólnak, s megemlékeznek egy ropant dühös emberről, aki megannyi esztendő óta semmit sem változott. Kardos G. viszont sohasem dühös, akármilyen idétlenséggel, lükeséggel, alattomosággal, rosszindulattal kerül szembe. Ő csupán rácsodálkozik a jelenség-fokozatú történésekre, esetekre. Alaposan megforgatja valamennyit, majd megfontoltan elhelyezi azon az értékskálán, ahol a valóság és az igazság egyszer, valamikor, talán, megközelíti egymást...

(iszlai)

Kardos G. György:
Csak úgy mesélek. Göncöl Kiadó,
175 oldal, 1260 Ft

A Dalai Láma ablakot nyit

Beszélgetés Lőrincz L. Lászlóval

Az utcát, ahol L. L. L. lakik, ellopták. Keresem a Temető utcát, sehol nincs, pontosabban a ház, amelyik az utca végében békéskedett, előtte a hatalmas kutyával. Kérdezősködöm, senki nem tud semmit. Lőrincz L. László – vonja meg a vállát valaki egy házból – nem ismerem. Tudja – mondom – Leslie Lawrence...

Ja, ő az! – kiált fel – a föld alól is előkerítem – mondja a kérdező, és beszalad a házba. Azután jön a címmel, magyarázza, hol merre forduljak el, hol vágnak át. Mert semmit nem loptak el, csak nem adták meg, nem engedik, és még számtalan bonyodalom kötődik abhoz az utcához, ahol a nagy mesemondó lakik. Szinte regénybe illő ez a történet. Ami meg ámulatba ejtő, az a népszerűsége. Hogy kicsik és nagyok, nők és férfiak, végzetek és kevésbé végzetek olvassák a könyveit, rajonganak érte. Imáron negyvenkötetnyire.

– Hogy is van ez? Ön, aki lépést tart a haladással, sőt egész sajátos tudományos-fantasztikus kalandregényeket ír, még mindig az Erika-gépét kopatja?

– Beleszerettem, és mint hűséges férfi, nehezen válnék meg tőle. Megszoktam, van belőle kettő, tartaléknak, mert ki tudja, mit hoz az jövő.

– Mondjuk, egy számítógépet.

– Nem ragaszkodom hozzá, bár elismerem, hogy hasznos kelléke bizonyos munkának. Egyszer, amikor Németországban voltam ösztöndíjon a bonni egyetemen, és egy padlásszobában volt a szobám egy angyal feneke mögött. Ezen a szobán osztozkodtunk meg egy tibeti élő istennel.

– Mert ugyan mivel mással kerülne egy szobába Lőrincz L. László, mint a Dalai Lámával...

– Kalandos volt. A tibeti élő isten megszokta a tibeti éghajlatot ...

– Hogy került szegény Bonmba?

– Menekült volt, itt fogadták be. Szóval megszokta a Himalája kellemes levegőjét és tél meg szél ide vagy oda, sarkig tárta az ablakot.

– Ezen azután összekaptak.

– Nem, egész más bonyodalom kerekedett ki ebből. Én ugyanis egy mongol népmesék katalógusát állítottam össze, ami rengeteg cédulával járt együtt. Így is nevezük ezt a munkafázist, cédulázás. Lélekölő munka volt, elképzelheti, mennyi cédulával volt, több ezer. Tele volt a szoba ezekkel a kis lapocskákkal.

– Kitalálom, a láma meg kinyitotta az ablakot, és ...

– ... és engem meg a frász kerülgetett, mert a huzatban a cédulák megindultak ki az ablakon. Mulatságos és meghökkenítő látványt nyújtottunk – a németek nagyon jól mulattak rajta – amikor az élő

isten kinyitotta az ablakot, megfelelően a céduláimról. A céduláim meg repülésbe kezdtek, ki a negyedik emeletről. Derűre különös okot adott, ahogy az ablakon kirepülő cédulák után vetettük magunkat. No nem szó szerint, hanem ahogy kell, száguldottunk lefelé a lépcsőn. Az élő isten valójában jóindulatú ember volt, rájött, hogy mi történt, és elkezdett rohanni le a negyedik emeletről a tibeti ruhájába burkolózva, utána én a kétségbeesésembe. Azután ott szökdécseltünk az autók között, hogy megmentsünk minél több cédulát az örökkévalóságnak.

– Sikerült?

– Egy részét. Hát erre gondolok, amikor azt mondom, hogy lehetséges, hogy vannak munkák, amikor értelme van a számítógépnek azokon a területeken, amelyeken én is dolgoztam. Ugyanis ezeket a cédulákat több rendszer szerint is újra meg újra kellett csoportosítani, ez rengeteg munkával, és sok tévedési lehetőséggel járt. Számítógéppel egy gombnyomás, gyelektől lehetett volna.

– De nem lettek volna emlékek. És mi lett az élő istennel?

– Azóta sem találkoztam vele. De akkor még mondta: ha egyszer visszamegyek Tibetbe, és ott kinyitom az ablakot, mindig a cédulákra fogok gondolni. Szegény, élete végéig remülten körül fog nézni – gondolom én most – hogy nincs-e a közelben valami szárnyrakelő cédula. Gondolom, hogy azóta is valahol emigrációban van, de lehet, hogy rövidesen változik a helyzet. A tárgyalásoknak egy alapproblémája van: a lánának el kell ismernie, hogy az ország, Tibet nem független. Le kell mondani a függetlenségről.

– Ez azért nem kis dolog...

– De, ha ezt megteszi, akkor sokat el lehet érni a kínaiaknál. Az ő szemükben ez a sarokkérdés. Sok mindenbe belemennének, nekik sem kellemes ez a helyzet, de ehhez ragaszkodnak. Sok engedményt tennének, ha deklarálnák, hogy Tibet Kína része. A Dalai Láma hajlamos erre, mert belátja, hogy a tibeti kultúra pusztul, és a helyzet tarthatatlan. De nem egyszerű a kérdés, mert a tibeti emigráció sem egységes, van egy radikális része, amelyik nem hajlandó lemondani Tibet függetlenségéről. Ez meg, úgy látszik, nem fog megvalósulni. Kína ugyan világhatalom, és senki nincs, aki arra kényszeríthetné, hogy mondjon le országának, birodalmának egy részéről. Tibet végül is nagyon értékes, stratégiai fontos rész. Iszonyúan gazdag. Erre a változásra úgy lehet számítani, hogy nem lehet számítani. Valami irracionális mindig történhet, egyszer történik valami.

– Hát senki sem gondolta, hogy könyvű dolog tibeti élő istennek lenni. És az internet? Nem hiányzik? Annyi mindent megtudhatna, amit később felhasználhatna a regényeiben.

– Hát erre is a munkásságom, hogy pontos legyek, a tudományos munkásságom kezdetén lett volna nagy szükségem. Akkoriban a külföldön megjelent kézikönyvekhez, forráskönyvekhez szinte lehetetlen volt hozzájutni. Ha szóltam valamelyik profnak, kollegámnak, hogy tudományos szempontból ez vagy az a könyv nagyon fontos lenne, mit tud róla, sokszor az volt a válasz: ez a könyv egyedül nekem van meg Magyarországon, de senkinek sem adom kölcsön, még neked sem.

– Mert a tudás hatalom.

– Így gondolta. Félt, hogy nem kapja vissza. Akkoriban a sokszorosítás is megoldhatatlan volt,

– Ezt nem követte a nemes bosszú, valamelyik regényében gonoszok tudósokként nem köszönt vissza?

– Nem, soha nem gondoltam rá. Egyébként sokat köszönhetek neki, ez volt az egyetlen hibája. Igen, akkor jó lett volna az internet, ahonnan lehívhattam volna, meg lehetett volna rendelni. De más világ volt.

– A jelen meg az, hogy megjelenik az életműsorozata. Évente két kötet, díszkötésben. Milyen érzés?

– Ambivalens, mert általában ez a lezárás szokott lenni, egy folyamat, egy életmű lezárásának része. Én meg nagyon nem akarok még semmit sem befejeznetek tekinteni.

– Akkor kinek volt az ötlete?

– A kiadóm javasolta, és én nagyon megtisztelőnek találtam,

hogy erre sor kerülhet. Zárt terjesztésben kerül forgalomba, korlátozott példányszámban, a Magyar Könyvklub keretein belül. Tízezer példányban, ez a plafon.

– Másoknak ez álomhatár. Hány ezer példányban szoktak elkelní a könyvei?

– Eléri a hetvenet.

– Akkor ez a tízezer tényleg korlátozott. Milyen ütemben jelennek meg a kötetek?

– Évente két-két kötet kerül kiadásra, párhuzamosan jelenik meg a két sorozat, az egyik a Lőrincz-féle, a másik a Leslie-s.

– Változatlan tartalommal?

– Javított kiadásban. Persze nem írom át őket, arról nincs szó, de átolvastam, és a stílári dolgokba egy kicsit belenyúlok. Egy-egy nem tetsző mondatot vagy szót változtattam meg. Volt olyan kötet, ahol égbekiáltó nyomdai hibák voltak, kimaradtak fél mondatok. Voltak kiadók, akik egy időben megspórolták a korrektorok munkáját, s ez a szöveg kárára ment. Ezeket javítom ki, de a történeten, a megoldáson sehol nem változtatok, nem lesz más a gyilkos. Minden maradjon csak a régi.

– Nem érzett csábítást?

– Nem, igazából hiába lett volna kedvem beavatkozni, arra gondoltam, az életmű attól életmű, hogy nyomon lehet követni az írói változásokat. Ha megnézzük egy költő műveit, akkor azt látjuk, hogy kezdődnek a zsengekkel, s jó esetben befejeződnek az értebb munkákkal. Az életmű egy folyamat, ehhez tartom magam.

– Miért csak negyven, hiszen ennél több kötete jelent meg, sőt folyamatosan jelennek meg újabbak.

– Tíz évnél továbbra nem érdemes tervezni, én se vagyok mai csirke. Nem tarthat húsz évig egy sorozat. Önkényesen határt szabtunk, negyven lesz, és kész. De hogy tíz év múlva mi lesz, azt nem tudjuk, ez egy jelképes elgondolás. Majd meglátjuk.

– Vállalja azt, hogy egy kicsit jóka is a küllem is, meg a vállalkozás is?

– Hát, ha Jókai nem tiltakozik, én nem fogok, megtisztelő, szívesen felvállalom.

– Hát igen, nehezen tiltakozhatnak.

– Nagy tisztelője vagyok Jókainak, mint ahogy Vernének is, ők a nagy elődök. Azt nem mondhatom, hogy a sorozat tervezésénél erre gondoltunk. Most átolvastam őket az olvasó szemével, hátra dőltem és igen jól szórakoztam. Azt hiszem, nem okozok csalódást azoknak, akik szeretik az olvasmányos történeteket. Nagy a harc ...

Bagota Edit

A múlt idő jelenében

■ *Tar Sándor* válogatott és új elbeszéléseinek olvasója a kötetet felítve bizonyára először átfutja a tartalomjegyzéket, hiszen tájékozódásként nyilván kíváncsi arra, mit ígér a gyűjtemény, illetve – ha a mai magyar kisepika legelső vonalában számon tartott, közép-nemzedékbeli szerző eddigi novellisztikájáról eleven képe van – érdeklí, hogy *Kenedi János* miként (milyen erővonalak mentén, miféle kihagyásokkal, az új írások közül melyeket nyomtatékosítva) állította össze a könyvet. Akár az egyszerűbb, akár a szakszerűbb megközelítés a jellemző, nem kerülheti el a figyelmet a múlt idejű novellacímek nagy száma. A *Mindent megbeszélünk*, az *Ez is elmúlt*, az *Ennyi volt*, az *Apánk még élt*, az *Ez volt mára* – harmincnégy elbeszélésből öt – nyelvtani értelemben is önmagáért érvel a múlt, a volt, a -t jel hemzsegésével, de (többek között) a *Téli történet*, az *Azon túl is*, a *Forgószél*, az *Egy régi bangra várva*, a *Nincs mit várni*, a *Meghalni nem*, a *Te következel*, sőt kiváltképp a *Nincs vége* ugyancsak sejtet valamit abból, hogy Tar kispőzójára a lezártság, az elszálasztottság, a meg nem történes nyomja rá a bélyegét. Ennek folytán a *várakozás*: a várakozás hiába-valósága vagy föladása válik a meghatározó motívumok egyikévé. *Nóra jön* – mondja a kötet címe, mintegy idomulva a jelzett hangütéshez. Mivel mind Nóra, mind pedig az, aki egyre feszültebben várja, egy ideg- és elme-

gyógyintézet ápolója, s egyiküknek sincs szociológiai vagy fiziológiai esélye arra, hogy visszatérjen a kórházon kívüli, rendezett hétköznapi létbe, ez a „menetrendszerű”, mindig felkavaró, az utolsó pillanatban rémisztő érkezés inkább távozás (sőt: *távozás a távozásban*).

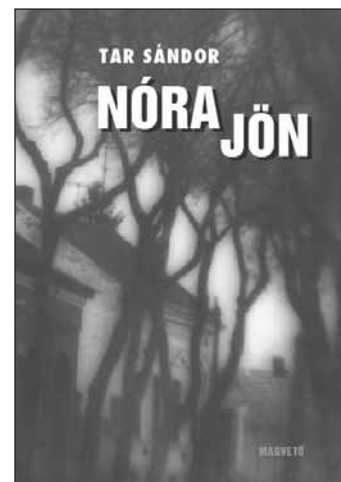
Nem is lehet ez másként, hiszen Tar Sándor negyedszázada a lét peremére vetődött emberek, a menthetetlen egzisztenciák írója. Tapasztalati és érdeklődési köre alapján a szerző főleg a historikus pozícióinak mindegyikét elvesztő vagy elvesztegető nagyipari munkásság, valamint az elmaradott falusi, tanyasi viszonyok között élő nincstelenek krónikása.

Ez a világ legkétségbejöttöbben a javakorabelieket falja föl, kergeti delíriumba vagy öngyilkosságba – ám ugyanígy testi vagy lelki roncsosá teheti az életbe már amúgyis befáradt időseket vagy az érettségijüket, diplomácskájukat hiába hazavívó, semmittevésre, áltevékenységre kárhoztatott fiatalokat is.

A röviden leírt közeg csak látszólag egynemű a maga alkoholistaival, tengődőivel, háborodottjaival, tehetetlenjeivel. A kötet címadó fekete vonat, *A 6714-es személy* (1981-ben ez a gyűjtemény hívta föl a figyelmet a szociografikus indíttatású fikciós próza új tehetségére) nem egyszerűen a „fekete Magyarország” végvidékeire viszi az ingázókat, az utazni kényszerülőket, a ködevőket. A roppant változatos és mesterien

kiépített megformáltság révén társadalmi és pszichológiai értelemben is igen összetett, organikus univerzum épül a Tar-novellisztikában. Az írói nézőpont egy szövegen belüli sűrű cserélése, a beszélő személyének és előadómódjának változtatása semmi nehézséget nem okoz az olvasás folyamatosságában, viszont létrehozta azt az állandó mozgásban levő, mindig más arcát és összefüggéseit megmutató vegetációt, amely a maga tevékenységével majdhogynem regényszerűvé teszi a novelláskötetet. Lényegében mindegyik elbeszélés megfelel két nagy novellahagyománynak: vagy kompakt, egyesemenyes, példázatos kisvilágot ábrázol – vagy az úgynevezett magnóspróza, a valóságírodalom indíttatását is vállalva a monologizáló típusú, cselekményesebb-kihagyásosabb tényfeltárás felé fordul. Műfajilag is széles a skála. A *Boldog karácsonyt* három-négy lapján a tárgyilagos hangvétel és a nagy indulatok egyszerre jelennek meg, a tárcanovella szétfeszíti kereteit, a szimbolikus nap megsokszorozza a primitív testiség – a nyiladozó lelki önállóság felett aratott – diadalának szörnyű súlyát. A *Csóka*, az *Egy rendes nap*, *A te országod*, a *C pavilon* nagyszabású, egyszerre extenzíven és intenzíven kiterjeszkedő írások.

A történetek tragikus – akár az extremitásig drámai – kifejelete általában előre látható, idáig azonban előre nem programozható, érdekesítő és megrendítő út vezet. Tar úgy adagolja közléseit, hogy állandóan módosítanunk kell a szereplőkről és a folyamatokról alkotott értékképleteinket. Nóra például a szépség valóságos angyalaként röpdös betegtsai

között, s noha érezzük, hogy ezzel a szépséggel és röpdőséssel valami nem stimmel, csak a szépség visszavételének késleltetett félmondataiban derül fény a valóságra (a valóság egy részére). A papírra nyomtatott (sőt: a lapokra véssett) kőkemény textus állandója alatt több síkon mozog, hullámzik, önmagát és fantáziáinkat is gerjeszti az írói technika által lendületbe hozott nyelv. Ironikus, csapongó, metafizikus is tud lenni az első látásra érdes kődarabként ható Tar-novella.

Esterházy Péter egyszer azt találta írni, hogy – Mándy Iván, Bodor Ádám és mások előtt – Tar Sándor a legjobb magyar novellista. A kijelentés végletessége ellen tiltakoztak is az ilyesfajta profétálást nem kedvelők. De azt alighanem minden tárgyilagos olvasó elismeri, hogy ez a gyűjtemény – mely a jótékony válogatás után még színter a saját ismétlés-salakjait is kirosztálja – a kortárs magyar kispőza egyik legjelentékenyebb teljesítménye.

-n -s

Tar Sándor: Nóra jön
Magvető, 469. oldal, 1490 Ft

Jevgenyij Popov:
A hazafi lelke,
avagy különféle
közlemények Fityfiricshez
Európa Könyvkiadó
1500 Ft

■ Ebben a regényben kevés az egyértelmű dolog. Az elbeszélőt például Jevgenyij Antoljevicsnek hívják, aki nem maga az író, csak valamely alteregója. A regény levelekből áll, melynek címzettje egy bizonyos Ferficskin, azaz (Holka László fordításában) Fityfirics, akiről jobb nem firtat-

ni, kicsoda. A kritikák sok variációt adtak ugyan, de maradjunk annyiban, hogy ő a mindenkori olvasó. A kiadás fülszövege szerint a regény egyetlen nap eseményeit követi nyomon. Moszkvában, 1982. november 10-én hunyt el Leonyid Brezsnyev, akinek halála korszakos fordulót hozott az ország történetében. Halála napján az író gyászbolyongásra indul a városban egy barátjával, és az ő kacskaringós útjaikról, megfigyeléseikről számolnak be a levelek. Legalábbis a második részben. Mert a könyv első

harmada egészen más történetet: a szibériai származású szerző családi legendáriumát írja meg benne, a különféle nagyotmondó nagybácsikról, vallásos és babonás nagyanyákról, szülőkről és gyermekkori önmagáról. Megtalálható benne mindaz a misztifikáció - jó adag iróniával tetézve - ami e műfaj sajátja. A szerző maga is bevallotta, hogy előbb kezdte el írni a családörténetet, majd egy hirtelen csatolással megtoldotta az ettől merőben különböző, Brezsnyev halálának idejére időzített helyzetelemzéssel. Po-

pov, akit kizártak az Írószövetségből, és betiltották műveinek megjelenését, levélfüzérében mégiscsak emléket állít ANNAK, AKI VOLT (nem nevezi néven). Írás közben az író a maga meztelenségében áll olvasói előtt. Mindaz a kín, elszántság, kötelességtudat (és lustaság), ami az alkotás folyamatának kísérőjelensége, ironikus formában megjelenik immitt-amott, vagyis folyamatosan. A nálunk viszonylag kevésbé ismert szerzőről Szőke Katalin írt a kötet végén értő tanulmányt.

Sz. Zs.

„S az Éden száműzöttje némán ott szállt a Kaukázus fölött...”
(Lermontov: *A Démon*)

„Furcsa szerelem”

Lágerlakóból lett az orosz irodalom tolmácsolója
Galgóczy Árpád

■ Különös, sorsszerű módon lett Galgóczy Árpád az orosz nyelv szerelmese és a klasszikus orosz költészet elismert tolmácsolója. Mint tudni lehet, tizenhárom évet töltött Oroszországban, ebből hetet a Gulágban és ott ismerte meg az orosz költészet nagyjait, elsőként is Lermontovot. Hogy mi indít valakit a lágerben arra, hogy verseket kezdjen el fordítani, egy addig soha nem verselő, ám költői lelkiülettel megáldott embert, nehezen magyarázható. A nyelv és a költészet iránti rajongása megmaradt, és Lermontov után jöttek a többiek: Puskin, Tyucsev, Jazikov...hosszú lenne felsorolni. Galgóczyt – saját bevallása szerint – a poézis szeretete mellett az ösztönözte leginkább, hogy az orosz anyagot összevetve a lefordított magyarral, számtalan hibát és félreértést talált. És valóban: a szakemberek szerint az orosz költők fordítása mindaddig sohasem vált igazán kihívássá, irodalmi létkérdéssé, és a közönség a sok fordítás megléte ellenére is igazából csak „hihetet”, de nem látható, hogy mily óriási teljesítményeket ért el ez a költészet. Galgóczy legnagyobb érdeme éppen az, hogy magáévá tette az orosz szellemiséget és olyan költői alkotásokat mutatott fel, melyek közelivé, sajátá tették e műveket.

Tevékenysége sok év múltán nyert publicitást, és osztatlan sikert aratott: megkapta az Orosz Barátság-érdemrendet (külföldieknek adható legmagasabb kitüntetés), majd a költőóriás kétszázadik évfordulóján a Puskin-díjat, itthon pedig a József Attila-díjat. Lefordította az orosz klasszikus költők legnagyobbjait, legutóbb éppen Alekszander Blok válogatott versei kerültek a boltokba az ő tolmácsolásában. Az egykori lágerlakóból az orosz klasszikusok egyik legnevesebb fordítója lett. Sok-sok év után elkezdte megírni a maga Gulág-regényét is.

– A Gulág-regényt még a *Furcsa szerelem* c. antológiám előtt elkezdtem írni, de aztán más munkáim

miatt többször is abbahagytam. Körülbelül 160 flekknyi anyag áll már rendelkezésemre, de a teljes anyag cirka 800 oldal lesz. Nemcsak azért tartom fontosnak megírni, hogy emléket állítsak mindazoknak akikkel együtt raboskodtam hosszú években keresztül, hanem, hogy a mai fiatalok – akik erről az időszakról csak kevés, vagy torz információkkal rendelkezhetnek – megismerhessék ezt az időszakot. Könyvem ugyanis alapvetően ironikus, a dolgok fekete oldalát nem is én mondom el, hanem más táborokat megjárt emberek visszaemlékezéseit jegyzem le. A szerencsének, vagy a sorsnak köszönhetően én csak könnyebb táborokban voltam, olyan helyeken, ahol már csak a hasznavehetetlen embereket tartották, és nem folyt komoly munka. Ugyanakkor csupa tehetséges, valamihez jól értő magyar gyűlt ott össze, ezért ebben a lágerben a magyarokat nagyon tisztelték. Én például azzal kerestem a kenyeremet, hogy portrékat rajzoltam a közemberektől, a negyvenöt kilós árnyemberektől kezdve a maffiózókig és örökig. Mivel a lágerből fényképet nem lehetett hazaküldeni, szívesen rendeltek tőlem rajzokat, amin gyakran kellett kisebb kozmetikai beavatkozást tennem: a ráncokat eltüntettem, haját, kerekesebb arcot, vagy éppen nyakkendőt és fehér inget rajzoltam, a megrendelők igénye szerint. A többi magyar: a láger lelke, dr. Saly Géza egykori rádiós hírszerkesztő, akit doktorrá avaszták, és kiváló főorvossá képezte magát (ő intézte el nekünk, hogy rövidebb-hosszabb ideig kórházban tartózkodhassunk a kényszermunka helyett), dr. Cserviny József, aki itthon cigányokkal foglalkozott, kint szintén főorvosként tevékenykedett, Berkes Bandi, minden idők egyik legjobb primása, Becze László autó- és motorszerelő, aki rally-bemutatókat tartott a láger udvarán – mind igen tehetséges ember. A Gulág-történetek nagy része rólok szól.

– Ebben a lágerben megismert néhány művészt, értelmiségit, régi orosz

családok ivadékait. Oly mértékben megszerette az orosz nyelvet, hogy hazatérve fordítani kezdett.

– Egy vasárnapi napon odajött hozzám a szomszédos priccscről egy ember – mint kiderült kezdő költő – aki ismerte Petőfi verseit, és nagyon szerette az „Egy gondolat bánt engem”-et. Ő ajánlotta nekem Lermontov: *A Démon* című elbeszélő költeményét, ezen tanultam meg oroszul, kívülről fújtam az egészet. Ez volt az első, amit lefordítottam hazatérésem után, először csak belejavitgattam, majd vettem egy nagy lélegzetet, és az egészet újrarendítettem. Amikor az első néhány oldalt teljesen ismeretlenül bevittem az Európa Kiadóhoz, azonnal kérték a folytatást. Visszatérve a lágerre: orosz barátomon keresztül ismertem meg a táborban fogva tartott írókat, újságírókat, művészeket, a régi nemesség utolsó képviselőit, például a legendás Szuvorov dédunokáját. Ők adták a kezembe az orosz klasszikusokat.

– Hazatérve műszaki tolmácként, munkája mellett éveken át fordítgatta az oroszok nagyjait. A hobbiból lassan hivatás lett. Létrehozott egy olyan költői nyelvet, mely mondhatni, anyanyelv-ként reprodukálja e költők szellemét, s amely a pontos, korrekt fordításon túl valami más, a fordító legsajátabb műve is egyben. Abogyan Szilágyi Ákos megfogalmazta: Galgóczy született költő, fordításra született költő.

– Nem akartam én fordítani, hiszen semmiféle képzettségem nem volt hozzá, s csak lassan, autodidaktaként tanultam meg a mesterség csinabíját. A professzionális műfordítókkal ellentétben ma sem egyenletesen haladva fordítok, hanem ide-oda csapongok a költeményen belül. *A Démon* sikere után többen is buzdítottak, hogy fordítsam tovább az orosz költőket. Bár számos jó fordítás létezett már – gondoljunk csak Rab Zsuzsára – sok volt a hiátus. Sorra fordítottam a lírikusokat: Puskin, Zsukovszkijt, Baratinszkijt, Tyucsevet, Lermontovot, Fetet, Balmontot, Blokot és a többieket. Vagy az Anyegint, melyet egy debreceni nagynénem kérésére fordítottam le. A készülő fordítás nagy érdeklődést keltett irodalmi körökben. Sok barátom és támogatóm akadt – Pór Judit, Szántó Gábor András, Szilágyi Ákos – akik rengeteg tanácscsal,

kritikával segítettek próbálkozásaimat. Ők figyeltek arra, hogy minden irányzat képviseltesse magát a készülő antológiában is. Végül 48 költő 300 költeménye került bele, és a nemsokára megjelenő új kiadást száz verssel, és Puskin Rézlovas című elbeszélő költeményével egészítettem ki. Összesen 60 költő 440 verse kap helyet a kötetben. A kilencvenes években az oroszok is felfigyeltek rám. Sokáig nem értették, miért foglalkozik ez a Gulágot megjárt ember orosz irodalommal. Komoly fordítói vizsgálatnak vetettek alá, aztán kiemelték fordításaim orosz zeneiségét, és végül megtisztelő kitüntetésekben részesítettek. Azt mondták, egy személyben ilyen áttekintő kötetet még egyetlen nyelvre sem fordítottak le az ő költészetükből.

– Önről azt mondta egy kritikus: „...szenvetéseinek és viszontagságainak kegyelmeként megkapta a nyelv által kapható legnagyobb jutalmat is, a költészetnek (egy más nyelvű költészetnek) oly nehezen elsajátítható, belülről fakadó, otthonos ismeretét és személyes élvezetét.” Margócsy István figyel fel arra is, hogy az orosz romantikusok tolmácsolásához olyan költői nyelvet alkotott, mely nem feleltethető meg Arany és Petőfi nyelvének, egyszerűbb és kevésbé archaikus, nem is modern, éppen ezért minden másnál hűvebben adja át az orosz lírai nyelvet.

– Sokáig nem találtam meg azt a nyelvet, mellyel ezen költők valódi énjét visszaadhattam volna. Többen mondták: fordítsam mai nyelven, de én nem egyeztem bele. Sokat küszködtem, amíg ráleltem az általam elfogadhatónak vélt nyelvre. Mivel én nem vagyok költő, az én egyéniségem sosem szüremkedik be a költeményekbe, így teljes mértékben azonosulni tudok az adott költővel.

– Blok költészetét modern nyelvvél fordította.

– Barátaim biztattak, hogy az orosz Adyt próbáljam meg magyarra ültetni. Először nem akartam vállalni, úgy éreztem, Blok világa nem az én világom. Aztán, ahogy belemélyedtem, beleborzongtam a gyönyörűségbe. Egyetlen hónap alatt 36 versét fordítottam le. Elbeszélő költeményét, a Szkitákat két nap alatt ültettem át magyarra, se éjelem, se nappalom nem volt, míg el nem készült. Összesen 43 verse került be a kötetbe.

Szénási Zsófia

„A könyv szellemi manna...” – Új köntösben a győri Kisfaludy Könyvesbolt

Csaknem egy hónapig tartott zárva az immár hat évtizede a kultúrát szolgáló Kisfaludy Könyvesbolt Győrben. Egy egész város kísérte figyelemmel a felújítási munkát. Türelmük meghozta gyümölcsét, július 31-én ismét birtokukba vehették a város legpatinásabb, új fényben ragyogó könyvesboltját.

Az ünnepélyes keretek között lezajlott boltnyitón a város alpolgármestere, Dr. Dézsi Csaba András úr méltatta a könyvesboltnak a város kulturális – irodalmi – életében betöltött szerepét. Majd a Bibliofil Országos Könyvesbolthálózat ügyvezetője köszöntötte az egybegyűlteket. Jenei Tamás igazgató úr üdvözlőbeszédében megemlékezett a város híres szüleitől, könyvesboltunk névadójáról, Kisfaludy Károlyról, és a hajdan Győrben megfordult irodalmi nagyságokról, mint Petőfi Sándor, Kazinczy Ferenc, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond. A megnyitón díszvendégként vett részt Lőrincz L. László, aki délután dedikálta műveit, és állta rajongói ostromát. A híres író, kinek életműsorozatát a Magyar Könyvklub jelentette meg, több győri újságrónak, valamint a BMC rádióknak is interjút adott.

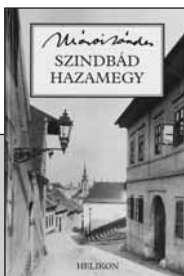
A több mint száz négyzetméteres bolt kívül-belül teljes átalakuláson ment keresztül. A sétálóutca gyöngyszeme modern, immár fényesen megvilágított, szépen berendezett kirakataival csalogatja az érdeklődőket. A színvonalas, a szűkös határidő ellenére is határidőre elkészülő munkálatok, az új bútorzat terveinek megálmodása, Fentős Zoltán, a Bibliofil Kft. műszaki vezetőjének munkáját dicsérik. A tervezés során megőrizték az 1860 körül épült, romantikus stílusú épület jellegét, a megkopott, neonfelíratot elegáns rézbetűkre cserélték. A boltba betérő vásárló bizonyára elcsodálkozik, teljesen más hangulat fogadja, mint a felújítás előtt. Az üzlet korszerű padlófűtést, modern világítást kapott, a régi elavult polcokat barátságos, meleg hangulatot árasztó cseleznyefa bútorok váltották fel. Az új, lépcsőzetesen kialakított tárlók jobb helykihasználást tesznek lehetővé, még több könyvet bemutatva. A megszokott, gazdag választék nem változott, a 15–20 ezer könyv között pontos útbaigazítást szolgáló feliratok kalauzolják az olvasókat. A hazai és külföldi irodalom szinte teljes skáláját felvonultató könyvkinálat mellett széles hangzóanyag, CD-ROM, térképvaszték, és a Magyar Könyvklub kínálata is a vevők rendelkezésére áll. Az általános választékon kívül nem hiányozhatnak a polcokról a szakkönyvek sem, kiemelten a Medicina és a Közgazdasági Kiadó szakkönyvei. A szakképzett, kedves boltvezető, Németh Erzsébet és segítőkész munkatársai a megújult, új fényben ragyogó Kisfaludy Könyvesboltban továbbra is azon munkálkodik, hogy Kosztolányi Dezső örök érvényű gondolatának érvényt szerezzen. „A könyv szellemi manna, amelyből mindenki jól lakhatik...mindenki az ismeretek tőkése és nagybirtokosa lehet általa, gondolatmilliomos.”

Lőrincz L. László a Kisfaludy Könyvesbolt megnyitóján

A Helikon Kiadó ajánlata

Újra
kapható!

A nagy sikerre való tekintettel a **Márai Sándor: Összegyűjtött versek** című kötet megjelenik vászonkötésben is, az életmű-sorozat gyűjtői számára (ára 1880 Ft).

És hamarosan jön!

Márai Sándor: A négy évszak

A kötet – amely leginkább a sok kiadást megért Füveskönyvhöz hasonlít – apróbb írásait, jegyzeteit az idő fogja egybe. Márai a tizenkét hónapnak megfelelően tizenkét részre osztotta a szöveget.

Megjelenik vászonkötésben és papírkötésben is, októberben.

A könyvek megrendelhetők a Helikon Kiadónál (1053 Budapest, Papnövelde utca 8.), telefonon Borbíró Zsókanál és/vagy Varga Istvánnál a 317-4987-es számon, vagy a 317-4967-es faxon, valamint megvásárolhatók a Helikon Könyvesházban: Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 37.

BUDAPEST FŐVÁROS LEVÉLTÁRA ajánlja

Bácskai Vera –
Gyáni Gábor –
Kubinyi András:
**BUDAPEST
TÖRTÉNETE a
kezdetektől 1945-ig**
256 oldal,
900 Ft

közelmúltig mutatja be fővárosunk történetét.

„KELET PÁRIZSÁTÓL”
A „BŰNÖS VÁROSIG”
1870–1930

Szöveggyűjtemény Budapest történetének tanulmányozásához
483 oldal, 950 Ft

Budapest történetének egyes szakaszairól kiváló munkák jelentek meg az utóbbi években. Most először született azonban olyan, a nagyközönség számára is élvezetes történelmi munka, amely a kezdetektől a

„A NAGY VÁLSÁGTÓL”
„A RENDSZERVÁLTÁSIG”

Szöveggyűjtemény a fővárosról
1930–1990
624 oldal, 950 Ft

Megrendelhető: Polonkai Éva Telefon: 317-4267, fax: 318-3319

KÖNYVÚJDONSÁGAINK: **BBS-E Bt.**
1165 Bp., Tatjána u. 10. Tel/Fax: (1) 407-17-07

MIT? HOGYAN? MIÉRT?
WINDOWS
A könyvben lévő főbb száz kérdés és válasz segítségével megismerhetők a Windows kezelései. A gyakorlatokat, feladatokat a tartalmú könyv egyaránt foglalkozik a B5, B6, NT és 2000 verziókkal.
224 oldal, 1430 Ft.

TOVÁBBI KÖNYVAJÁNLATUNK:
Hogyan használjam? 536 o., 1870,-
Hogyan kezdjem? 240 o., 987,-
Office: 536 oldal, 1760,-
Zsebkönyvek (Access, CorelDraw, Excel, Outlook, Word): 499,-
Stb.

Informaticai füzetek (Új sorozat!)
E kötetek számára is létezik, kiválóval fogalmazásaid, állagú könyvsorozat ECEL, világítás, OK-jelképzés, tartályokhoz és iskolák informatika órákhoz ajánlott.

1. Alapismertetek - 128 o. - 870 Ft.
2. Operációs rendszerek - 144 o. - 870 Ft.
3. Elektronikus kommunikáció - 88 o. - 790 Ft.
4. Szövegszerkesztés - 112 o. - 850 Ft.
5. Táblázatkezelés - 72 o. - 760 Ft.
6. Adatbázis-kezelés - 136 o. - 870 Ft.
7. Grafika és prezentáció - 80 o. - 830 Ft.
8. Programozás - 296 o. - 1490 Ft.

Minden, amit a számítógép kezeléséhez tudni kell
Új, 2000. évi kiadás!

WWW.BBS.HU
RÉSZLETES INFORMÁCIÓK ÉS TARTALOMJEGYZÉK AZ INTERNETEN!

Mary Higgins Clark: Mielőtt elbúcsúzom

(Before I Say Good-Bye –
Simon & Schuster, New York, 2000.)

■ Olvasóink megnyugtatóra mielőbb szeretném leszögezni: a korábbi gyakorlatnak megfelelően ezután sem találunk ebben a rovatban könnyen és gyorsan feledhető, futószalagon gyártott műveket bemutató írásokat, ez a mostani eset kivételes és egyedi. S, hogy miért fordulhatott mégis elő? Például azért, mert e sorok írójának egyik barátja, New York és Budapest között elolvasván a regényt, itt hagyta ajándékba. Továbbá, ha már az asztalon hevert a könyv, a nyári kikapcsolódási kényszer automatikusan működésbe lépett, s e sorok írója szórakozottan belapozott. Eközben – minő ellentmondás – merő megszokásból azonnal jegyzetelni

kezdett, s a recenzióval is hamarosan elkészült. A *Mielőtt elbúcsúzom* ízig-vérig modern bűnügyi regény, bár a szerző nyilvánvalóan „hozott anyagból” dolgozott. A cselekmény bonyolításának szinte valamennyi jellemzője (a két detektív szerepeltetése, a halottnak vélt áldozat váratlan felbukkanása, a nyomozás és egy bontakozó szerelem történetének egybekapcsolása stb.) a műfaj klasszikus kelléktárának némileg aktualizált eleme. Mary Higgins Clark gondosan ügyel arra, hogy napjaink társadalmi közegében mozgassa a szereplőit, akik között éppúgy van dúsgazdag vállalkozó, újságíró, orvos és politikus, mint kétkezi munkás vagy lakás-

foglaló hajléktalan. Szintén nem példa nélkül való megoldás az extra borzongás kiváltására alkalmazott misztikum: a halottak túlvilágról küldött üzenetei gyakran befolyásolni látszanak az élők tetteit. A rutin (a *Mielőtt elbúcsúzom* az író huszonkettedik regénye) és az újszerűsége való törekvés harcából az előbbi kerül ki győztesen, a jellemek minden egyénítési kísérletnek ellenállva sematikusak maradnak. A látványos, filmbe illő helyszínek gyakori váltogatása és a szövevényes történet epizódjainak pergő folyamata azonban kárpótolja az olvasót.

Epikáról lévén szó, a cselekményről is említést kellene tennem, de furcsa módon így utólag ez tűnik a regény leghanyagolhatóbb összetevőjének. Eseményekben pedig nincs hiány, adva van egy fiatal házaspár, egy tágas lakás a Central Park közelében, egy elegáns jacht, szép karrierek ígérete, néhány szerető rokon, egy családi ünnepség, majd következik egy kissé ingerült szóváltás, s a jacht egy hatalmas robbanást követően elsüllyed

a Szabadság-szobor közelében. Természetesen először mindenki véletlen balesetnek tartja a három halálos áldozatot követelő szerencsétlenséget, de hamarosan felmerül a bűntény gyanúja, s megkezdődik a nyomozás.

Nagy könnyebbség, hogy nem illik elmesélnem a rejtélyes ügy részleteit és végkifejletét, mert azt gondolom, hogy ebben a regényben maga a történet nem is igazán fontos. Mihelyt visszakerül ugyanis a könyv a polcra, senkit sem érdekel már, hogy ki volt a gyilkos, és miért tette, amit tett, csak arra emlékszünk, hogy az a néhány óra, amit a háromszáz oldal olvasásával töltöttünk, igazi kikapcsolódás volt.

Deme Mária

Utóirat: A fentiekben méltott könyv esetében a rovat címe átmeneti módosításra szorul: a változatos színvonalú szórakoztatóirodalom-dömpingben ez a regény könnyedén nélkülözhető, inkább a kiadók azok, akik az efféle, biztos sikerrel kecsegtető művekre várnak.

D.M.

Marie da Costa: Van-e boldog szerető?

■ Álszent, aki azt állítja, nem szereti a pletykákat, a másik magánéletéről szóló pikáns történeteket. Nemcsak azért, mert ez divat manapság, bulvárlapok hada él meg e hőbortból, s nem is azért, mert legszebb öröme a kárörömöt tartja. A legjámborabb ember is szívesen hallgatja meg mások magánéletének fordulatosabb eseményeit. Mert ezek mesék. Igaz mesék. S ráadásul tanulságosak is, amelyeken anélkül okulhatunk, ha elég eszesek vagyunk,

hogy magunk estünk volna bele a szóbeszéd tárgyát képező csapdába.

Nos, Marie da Costa pszichológus könyvében bőséggel találhatunk ilyen példákat. Lehet, hogy barátnőjével, lehet, hogy takarítónőjével, de az is előfordul, hogy magával a szerzővel történt meg a félrelépés. Nem csámcog a sokszor sikamlós részleteken a többkönyves francia író. Tárgyilagosan ismerteti a eseményeket, sőt, csevegő hangnemben a maga véleményét és tanácsa-

it is hozzáfűzi az esetekhez. Nem komoly, lélekbúvári intelmeket kapunk tőle, hanem útbaigazítást némely szokványos ügy lezárására vagy továbbblendítésére. Legyünk őszinték! Ezek a történetek nemzedékről nemzedékre, korról korra ismétlődnek, mivel a téma, a kedvessé válás, illetve a szeretőt tartás témája örök, valósággal történelmi hagyományai vannak. Ha hiszik, ha nem, még Abelard és Helois legendája is megelevenedhetik a modern világban, nem beszélve a szokványos viszonyokról.

Nos, Marie da Costa könyvét nemcsak az önigazoló példák, de a közvetlen, már-már baráti hangnem és az egyáltalán nem a tudomány magasából osztogatott, hanem a tapasztalat mondatta tanácsok teszik élvezetessé. A címbéli kérdésre, gondolom, úgysem vár senki

egyértelmű igent vagy nemet. Azt, ahogyan a szellemesen frivol kötetből is megtudhatjuk, embere válogatja...

(m. zs.)

*Coppelia, Budapest, 2000.
159 oldal, 550 Ft*

Könyvek filmen és videón

Eladó

■ Látszólag minden rendben van. Adott egy lány, aki elmegey otthonról. Adott egy férfi, aki feleségül akarja venni, de pont az esküvő napján eltűnik ez a lány. Kéznel a barát, aki magádetektív, hát nyomozásba kezd, ki is volt ez a titokzatos lány?

És megint a látszólagosság, egy látszólag jelentéktelen lány, aki világgá megy, mert szerelme a szerelmet nem szerelemnek vette, hanem csak alkalmi alkalomnak. (A cím olvasztán ne asszociáljunk Wajda Minden eladó filmjére, mert azzal ellentétben itt semmi sem eladó, csupán megvásárolható. Nem eladó a teljes embertől függetlenül a test. Az, hogy fizetni kényszerülnek érte, az csak ezt hangsúlyozza. A szó itt mint főnév és nem mint jelző értendő. Szerintem.)

Banális?

Az lenne, ha a történet a lánnyal nem ismétlődne újra és újra. Férfiak jönnek, akik őt akarják, a testét. Férfiak, akik keresnek valamit, akik menekülnek valahonnan, s egy mártózás erejéig ott ez a lány. Nem törődnek semmi mással, mint hogy életük elviselhető legyen, rendelkezni akarnak felette, de nyomorúsága ellenére a lány kiszökik ebből a szerepből. Valamennyi szerepből, amelyek közül némelyiket éveken át vagy talán egy életen keresztül is játszhatná, lenne ő szerető, vagy feleség. De nem lenne szerelme senkinek. Hát lesz inkább pénzért szerető. Mert amit a férfiak elvárnak, az semmiben sem különbözik attól, mint amit egy prostituálttól elvárnak. Tegyen úgy, ők is tesznek úgy, azután mindenki éli az életét. De ha nem prosti, hanem szerető vagy feleség, akkor nem kell fizetni. Akkor korlátlanok a lehetőségek, lehet rendelkezni, szabá-

lyokat alkotni, ebbe bele kényszeríteni a lányt. Ezt a lányt és minden lányt, minden nőt.

Hát ilyenek a férfiak ebben a francia filmben, és ilyen ez a lány, akit véletlenül vagy sem, France-nak hívnak. Egy csendes, rezignált lázadó, egy szerencsétlen szabadságvágyó. Kedves mosolyú, nem bomba nő.

Szó nélkül

■ Roman Polanskira emlékeztető történet. Amszterdamba érkezik egy házaspár a kislányukkal. A férfinak van valami üzleti ügye ott, ezt kötik össze a kellemessel, megnézik a várost. Szép család, rendes család, hiszen kislányukat hatalmas szeretettel, megértéssel veszik körül, mert néma. Kell neki a különleges figyelem.

És, mit tesz a rendező? Már az első percben elvész a kislány, s szemtanúja lesz egy gyilkosságnak.

Azután kavargó a történet, lesznek benne fordulatok. Érdekessé attól nővi ki magát, ahogy az egészét tálalják. Van valami idézőjeles kacsintás, hogy a nagyok így csinálják, mi azonban ezzel a kegyetlennek tűnő történettel csak szórakoztatni akarunk. Csak játszódunk, nem kell ezt túlságosan komolyan venni. Ezt játsszák a színészek is, elsősorban William Hurt, akinek ez az ironikus szerep nagyon megy. De ilyen a feleséget alakító színésznő is, és ilyen a kicsit bumfordi kiállású, de azért nagyon bájos kislány is. Aki igazi képregényfigura, látszik rajta, hogy a kor gyermeke. Ördögi ügyességgel bújik ki az őt üldöző bérgyilkos keze közül, feltalálja magát, ha kell, menekül, ha kell, támad. Ha kell, leugrik a nagyon magas szálloda tetejéről a csatornába. Persze hogy túléli, persze hogy minden kiderül, persze, hogy üdvözült mosollyal folytatja a mintacsalád a vakációját ebben a nyitott városban. Mert ez csak egy kis intermezzo volt, egy kis lökés, hogy az apa elfogadja lánya fogyatékoságát. Mert azt elfelejtettük, hogy ennek a filmtú-

rának az is volt a célja, hogy kibontsa, majd megfoltozza az apa ingadozását kislánya némasága felett.

Harcosok klubja

■ Chuck Palahniuk könyvét David Fincher, Edward Norton és Brad Pitt filmesítette meg. A film önmagában is szenzáció lehetett volna, hiszen a könyv kellően felkavarta az amerikai társadalmat, már ami az olvasók társadalmát illeti. Tehát a számítások alapján a filmnek is be kellett jönnie, de rátertek még két lapáttal – biztos, ami biztos alapon – s belevontak egy tuti sztárt, meg egy nagyon jó sztárt.

Aki a könyv vagy a film ajánlója alapján akarta eldönteni, hogy kell neki ez a történet, az könnyen lehet, hogy fanyalogva – elegendő van már a sok agresszióból felkiáltással – fogadta, s nem hagyta, hogy bármilyen sikerlista is meggyőzze, ezt olvasni, ezt látni kell. Hagyta elmenni. Ám, ha valamilyen véletlen vagy kényszer mégis rávitte, megdöbbsent, mert a művek nem az öncélú bunyózásról szólnak, hanem annál áttételesebb dologról.

Az egyik olvasat a fogyasztói társadalom felrobbantása, illetve az ebben élő személyiségek kitörése. Arról az időről szól, amikor már a létért való küzdelem túl lealacsonyítónak válik, a megszerzett javakhoz több vér tapad, mint a harcosok ökléhez. Aki ebben a világban küzd, az nem hőssé válik, hanem megőrül. Az elvégzett dolgok nem hőstettek, kell valami, ami testközelben, ami azonnal érzékelteti, hogy valamit saját erejéből vitt végbe az én. És ez nem más, mint a rombolás. Összezúzni, felrobbantani, ütni. Megsebezni és megsebeződni.

Állni a sarat, mint régen a gladiátorok. S mivel nincsenek célok, gyakorlatilag mindenki önmagával fordul szembe. A személyiség kettéhasad. De nem jóra és rosszra, hanem önmaga kiegészítőjére, társára.

Ez a generáció különösen szerencsétlennek mondhatja

magát, hiszen fiai az apa nélkül felnőttek generációja. Nem látták maguk előtt példaként az ugart feltörő apát, a győztest, a harcost. S jegyezzük meg sokszoros zárójelbe zárva, ha látták volna, sem látták volna, mert ezek az apák, a családjukat, a felelősséget, önmagukat elhagyó apák sem voltak példaképek. Ha maradnak, akkor is megszületett volna ez a könyv és nyomán a film. Csak akkor elmarad a vágyakozás az apa után, a hős nem nevezi magát Apu Elszoruló Torkának, Apu Hideg Verítékének. Lenne helyette valami más.

És még egy idézet: „Tyler Durden, a legyőzhetetlen, aki azt mondta, beéri egyetlen másodpercnyi tökéletességgel. De a küzdelmek folytatódnak, mert nem akarok tovább élni. Mert csak a halállal szembe nézhetek nevet magamnak.”

Viharzóna

■ A tenger. Vágyakozás és borzalom. A sima, kék víztükör a romantikus gondolatok élesztője, a háborgó a félelem. Mert, ha jön a vihar, a máskor oly biztosnak látszó hajó is játékszerre válik, a rajta utazók élete pedig könnyen véget érhet.

A háborgó tengeren rekedt, viharzónába került vitorlás halászaiknak küzdelméről szól a kalandos film, amely egy ugyancsak izgalmas regényből – Sebastian Junger – készült.

Bagota /ity Edit

Zoltán Péterrel

beszélget

Nádor Tamás

Egy arc a rádióból. Derűs fizimiska, mert bangját a rádióban viszonylag ritkán lehet hallani. Am azt mindenki tudja róla, hogy kellemes csevegő, józan fantazista és hallucinátor. Jár-ke a világban, lát vagy hall valamit, alaposan utánanéző a legendának, históriának, s amikor már elegendő tényről beszédeszt – mondjuk Paracelsusról vagy Picassóról, Echnatonról vagy Drakuláról, Ragyiscsevről vagy Hannibálról, Alfred Nobellről vagy Liszt Ferencről – rágyújt egy cigarettára és bemelegíti a képzeletét. S ahogy más bohém elfecseg efféléket a kávéházban, ő szórakoztató bangtörténeteket ír hallgatóinak, egy országos asztaltársaságnak. Lektúrt, hogy aki figyel rá, szórakozzék, de azért önnön bőrében és másokéban a mesélő is jól érezze magát.

– Hallom, hogy ön szerint szemüveg kell a gondolkodáshoz. Ez kissé meglepően hangzik...

– Pedig egyszerű oka van: amit elképzelek, azt tüstént leírom. Nem géppel, kézzel. És írni nem tudok szemüveg nélkül. Így, amikor arra gyanakszom, hogy használna fogom a fejemet, gyorsan pápaszememhez folyamodom. Mintha tőle kapnék ihletet, pedig csak a kisinasom.

– Híres történetek, nagy egyéniségek címmel hosszú sorozata ment a rádióban. Hangjátékaiiban, akusztikus históriáiban mennyire kötődik tényekhez, s milyen mértékben enged el a képzeletét?

– Rádiós, tévés és írott sajtóbeli kollégáim, ha utaznak, gyakran könyvet is írnak élményeikből. Az én agyam másképp működik. A hetvenes évek elején kicsit engedett a kultúrpolitika szorítása. Akkor mindent elöntött a silány krimi. Úgy véltem, tartalmasabban is élni lehet a viszonylagos szabadsággal. És elhatároztam: hallgatnivalókat, vagyis rádiólektúrákat fogok írni. 1975-ben hangzott el a Híres történetek... első adása. A kulturális irányítás

először fanyalgott, mert munkáimnak nem volt „jövőbe mutató” tanulsága, csak szórakoztatni szerettem volna. Aztán valahogy megszokták. És a hallgatóság szívesen fogadta a történeteimbe rejtett ismereteket is. Közrejátszhatott ebben, hogy e feature-ekben (hangszöttesekben) nem volt okító szándék.

– S miért választotta éppen azokat a történeteket, egyéniségeket, akiket választott? Netán rokonszenv, vagy ellenkezőleg, antipátia vezérelte? Esetleg valami furcsát tudott meg vagy képzelt el róluk? Vagy a történelem köznapjaiban kívánt hallgatósni?

– Jártamban-kelttemben bukkantam hőseimre és históriájukra. Amikor például kiköltöztem Szentendrére, hamarosan ellátogattam Visegrádra. A múzeumigazgató megkérdezte, tudom-e, hogy Drakula – vagyis Vlad Tepes havasalföldi vajda – tizenkét évén át itt volt „házi őrizetben”? Mert csúnyán elárulta őt, Mátyás király záratta ide. Ez esetben egy legendás rémalak valóságos élete érdekelt. Hannibál története gyermekkorom latinórái óta izgatott. Amikor megtudtam, hogy a

rettenthetetlen és rettegett pun vezér a fiúkat szerette, és egyik kedvenc testőrért amazzonnak öltöztette, megírtam a nagytörténelem e furcsa, köznapi vetületét. Máskor kezembe akadt egy könyv, Kémeri Sándor Utazásaim Anatole France-szal című kötete. Fénykép mutatta, a kötet szerzője egy csinos ifjú hölgy. Méghozzá nem akárki, hanem Bölöni György felesége, akit irodalmunk történetéből Itókaként ismerünk. Ő titkárnoje volt France-nak egy ideig. Hát persze, hogy érdekelt ez a Japánt megjárt, festegető, jó néhány nyelvet beszélő, mélyen zeneértő hölgy és környezete. Aztán hangjátékot írtam Anatole France titkárnoje: Kémeri Sándor címmel. Rodin és Ady Endre huszadik század eleji Párizsáról, a feszültségekről, amelyek még a legnagyobbak közt is izzottak. És álmokról, amelyekről ma már tudjuk, mire jutottunk velük.

– Itt, ahol oly sokan telve voltak politikai utópiákkal és lila gőzzel, honfibúval és világmegváltó szándékokkal, okoskodással és oktondisággal, mit akart ön könnyed történeteivel?

– Ismétlem: szórakoztatni. S talán egy kicsit elgondolkodtatni, de úgy, hogy esetleges „fajsúlyos” mondanivalóm se legyen „fejsúlyos”. Ismét egy példával élve. Ismeretes, hogy Nagy Katalin cárnő elhatározta: „modernizálja” birodalmát. Ezért huszonöt nemes ifjat külföldre küldött – államjogot tanulni. Azzal a céllal, hogy hazatérve ők majd jó törvényeket alkotnak, s változást hoznak a konzerválódott Oroszországba. Egyikük, Ragyiscsev komolyan vette a cárnő „liberalizálási” szándékát. És könyvet írt, Utazás Pétervárról Moszkvába címmel. Nagy Katalin, szembesülve önnön szándékaival, tüstént meghátrált: elfogatta Ragyiscsevet. Halálra ítélték. Végül a cárnő megkegyelmezett neki: „csak” szibériai száműzetéssel sújtották. Hát ezt a hatal-

mi dilemmát írtam meg én: a trón birtokosa lehet-e forradalmár... Lyka Károly, a kitűnő művészettörténész így fogalmazott: nem férközhetünk közelebb egy képhez vagy szoborhoz, mint ha megismerjük, hogyan keletkezett az, miként ihlette a művészt, amikor megfogalmazta. Indítékaimat ennél pontosabban nem tudnám meghatározni.

– Ön ezek szerint olyan ember, aki sosem fért a bőrébe, de a helyett, hogy beverte volna mások fejét, inkább több bőrbe bújít, hogy mozgékonyágát el tudja viselni?

– Valahogy így lehetett, bár sosem voltam agresszív fajta. Barangoltam valóságos és képzeletbeli régi tájakon, találkoztam érdekes, gyakran rendkívüli személyiségekkel. Aztán elkezdtem boncolgatni az életüket. És ez az ismerkedés odáig „fajult”, hogy egyszer csak azon kaptam magam, azonos vagyok velük. Ekképpen végigéltem vagy két-háromszáz ember életét. A bőrükbe bújtam, majd „közhírré tettem”, amit sikerült megtudnom vagy kitálatnom róluk. Többnyire rádiójátékba sűrítve. Úgy, hogy a hallgató az emberi hang – színészek hangja – révén képes legyen továbbgondolni ezeket a történeteket. Nagy szabadsággal, hiszen köztudomású: az éterben nincs kosztüm, nincsen dízlet. Bízom abban, hogy akik meghallgatják e históriákat, kellemesen töltik az idejüket. Én mindenesetre jól éreztem magamat a magam és a mások bőrében. Ha úgy tetszik: az alkotás örömeinek kertjében. Talán e régi hírességek sincsenek velem haragban, hisz némelyikük – noha szűkösen vagyunk – bejáratos szentendrei kertecskénkbe. Igyekszem őket szóval tartani, hátha elmondják, hogy mióta utoljára találkoztunk, mi történt velük.

Zoltán Péter: *Boszorkánytánc vásznon, ecsettel. Hungarovox Kiadó, 242 oldal, ára: 990 Ft.*

Juhász Ferenc és a kulcsmondatok

Úgy érkezett költészetünkbe, mint népmesébe a legkisebb fiú. Olyan településről, ahol a vers talán csak afféle úri huncutságnak számított. Vagy még valószínűbb: dolgoztak hajnaltól napestig, megvoltak nélküle.

Mire eljutottam hozzá, a legfényesebb csillagok egyikének számított. Azok se vonhatták ki magukat hatása alól, akik ezt borzongva tagadták. A legszükszavúbb lángelmék is valamiképpen az ellenpólusát képezték. Tenyészetvilágához viszonyították őket, ahogy a képzőművészeket, többeszdűket az ő mindenségvágyához mérték.

Jómagam nem költői, hanem főszerkesztői minőségben találkoztam vele először személyesen. Az

Új Írásban közölte Ex libris-sorozatát: olvasmányai, könyvtárunk révén portréinterjúkat készítettem művészekkel, tudósokkal. Borsos Miklóstól Varga Imréig, Illyés Gyulától Vas Istvánig ívelt az arcképsor, ideje volt Juhász Ferencsel is beszélgetni.

Nem tőle tartottam, inkább atól: miképpen szűröm majd ki sokból a keveset. Magnóm még nem volt, golyóstollal írtam, a magam számára kitalált gyorsírással: jelzésekkel, rövidítésekkel. A szerkesztőség az akkor még fénykorát élő New York palotában működött. Élő klasszikusok között érttem a harmadik emeleti kis szobába. Juhász bosszúsán fogadott.

Elővettem jókora papírpaksamé-

támat, s ő rákezdte: „Aczél emberének mondanak, padig csak azt szeretném, ha lapunkban irodalmunk gazdag színképe jelenne meg. No de, nézz ide, itt ez a kezta, benne a munkatársak fizetése, ám titkárunk most ebek harmincadjára hagyta. A konnektor is rossz, lötyög, kilóg a vezeték, senki sem csinálja meg.” És minden átmenet nélkül: Jób, Jeremiás, Ezékiel, Dániel jajgatása, őrjöngése, átkozódása, Dante katedrálisa, Babits vadszőlőszagú tiszta tanítása következett. Hétköznap, látomás, hétköznap, látomás váltakozva.

Szédelegve és kissé kétségbeesve köszöntem el, úristen, hogy lesz ebből tizenhét oldalas interjú... De már a lépcsőn lefelé menet eszembe jutott Karinthy Frigyes. Végül is nincs más dolgom, mint beleélni magam Juhász stílusába, logikájába, ritmikájába, aztán ki-

szűrni a fölösleget, és az ő aszociációs módszerével elaraszolni kulcsmondattól kulcsmondatig.

Így is történt, majd szorongva kopogtattam az époszkirály ajtaján. Hellyel kínált, és máris nekifogott az olvasásnak. Meglepetésemre a gyors lapozás közben nem komorult el az arca, sőt, egyre szélesebben mosolygott. Aztán rám nézett:

– Már a múltkor csodáltam, mennyire gyorsan írsz. De hogy valaki képes legyen mindent ennyire szóról szóra följegyezni!

Azóta tudom: nem az interjúalany szavaira kell figyelni, hanem a gondolataira. A ki nem mondottat is meg kell hallani. Fél mondatnak a másik felét. De persze előbb elolvasva, megismerve, amire mások nem figyelnek. Még akkor is, ha a királyra némelyek időnként koldusgúnyát adnak.

Nádor Tamás

*Lásd, harc az élet,
ne tékozzold bizalmadat.
(József Attila)*

Nem csaptam föl közgazdásznak – bár jobban járnék –, csak egy könyvről szeretnék beszélni; a főnti címen írta a francia Viviane Forrester (Paris, Fayard, 1996 – Kossuth Kiadó, 1998, ford.: Tótfalusi Ágnes). Nem kell ragozni, a cím pontos: horror, erről szól.

Senki nem állította, hogy a globalizáció maga a mennyország, de azt igen, hogy az egyetlen esély. Az egyetlen út, ami nem a szakadékba visz. Hogy odaát, a már-már megvalósuló globális világrend ezer sebből vérzik, innen, felőlünk is látható. Nem a jobboldali, neonáci populisták szajtéjére figyelek, ezek olyan hangtartományban hangzanak el, amelyre az én dobhártyám süket. De azért vannak gondjaim, és ezeket Viviane Forrester könyve fölérősítette.

Hadd fordítsam le az egészet a magam nyelvére: a globalizáció a liberális piacgazdaság jelenlegi legfejlettebb foka. Fűszerezve telekommunikációs forradalommal, tudásalapú gazdasággal, információ társadalommal. A klasszikus kapitalizmus korában, százötven évvel ezelőtt, azt állította egy Marx nevű közgazdász-filozófus, hogy a fejlődés útja a nyomorúságon keresztül vezet, az a progresszív em-

ber (politikus), aki vállalja a kapitalizmus nyomorúságát, mert az a haladás. A feudalizmus fölött, ha szép is, romantikus is volt, ha létezett is a jobbágy s a nemes úr, sőt az amerikai délen a fekete rabszolga és ültetvényes kapcsolatában valami emberséges patriarkalizmus, reménytelenül eljárt az idő. Tudományos, technikai, társadalmi, politikai haladás csak a burzsoá oszt-

tudomány csodái és a legkorábbi gyógszerek is.

(A Lenin-féle tömeggyilkos totális diktatúra, a bolsevizmus, sem a mintájára századunkban elszaporodó különféle ordas eszmék, úgynevezett extrém iszonyatok, Hitlertől Pol Potig – Marxnál nem voltak be kalkulálva.)

Az is világos volt, hogy a kapitalista piacgazdaságnak velejárója a

nek hatása alatt megpróbált átmeneti megoldást találni. Gondoljunk Fordra, aki rájött, hogy akkor jár jól, ha a munkásai meg bírják venni, amit gyárt, mert akkor helyben van a piaca. És kitalálta a T-modellt. Általában: viszonylag megfizetett dolgozók azért kellettek a kapitalizmusban, hogy az árunak piaca legyen. Ha nincs aki megveszi a szajrét – mert a sikeres kizsákmányolás következtében senkinek sem telik rá – hogyan adja el a kapitalista az árut? Hogy biztosítja a bővített újratermelést? Politikailag sem volt egészséges egy elégedetlen munkásosztály, melytől nőtt a társadalmi feszültség. Az táptalaja lehetett volna a kommunista (magyarul moszkovita-bolsevista) totalitáriánus eszméknek.

Aztán összeomlott a Szovjetunió, és a piacgazdaság versenytárs nélkül maradt. Ennek már az előszele is azonnal a jóléti társadalom bukását hozta. Vigyázat, közgazdászok, ennek nem gazdasági, hanem morális-politikai oka volt. Nem volt rá immár szükség!

Technikailag végbement a telekommunikációs forradalom, és a globális tőkemozgás elől elhárult minden gyakorlati akadály. A globalizáció küszöbére érkezünk. Választásunk nincs, ez az egyetlen nyitott ajtó, ezen kell belépünk. Mi vár ránk?

(Folytatás a következő számban.)

Kertész Ákos Gazdasági horror 1. rész

tálydiktatúrában képzelhető el, mert az még mindig szekulárisabb, liberálisabb, demokratikusabb, plurálisabb, parlamentárisabb, mint a feudális múlt, bármily nemes, pompázatos, arisztokratikus és elitista lett legyen is az.

Lehet, hogy nem esztétikus, de a kapitalizmus kedvez a termelőerők fejlődésének. A környezet nem idilli. Kormos, füstös ipartelepek, „hol a vasbányák fuvallata ing, gép rugdal, lánc zúg, jajong ládák léce, lendkerék szijja csetten és nyalint, hol a fémkeblű dinamókat szopják a sivalkodó transzformátorok...” Viszont: „Az egész emberi világ itt készül.” A tudomány, technika, haladás. A bomba is, a tank is, de az utasszállító repülőgép is, az orvos-

munkanélküliség. A tőkés érdeke, hogy a munkavállaló minél többet és minél kevesebb bérért termeljen. A munkavállaló érdeke, hogy minél kevesebbet, minél magasabb bérért termeljen. Ezt hívják az osztályérdek antagonisztikus ellentmondásának (többek között).

Hogy a munkáltató tőkés jobb alkupozícióban legyen a munkavállalóval szemben a munkaerőpiacon, szüksége van a munkanélküli tartalékhadsereg (akkor is, ha technikailag megoldható lenne, mondjuk egy konjunktúrában, a teljes foglalkoztatottság). Mert a munkanélkülikle lehet az állásban levő proletárt sakkban tartani.

De azért a kapitalizmus, főleg a „létező szocializmus” fenyegetésé-

Végül is mit akar Isten?

■ „Végül is mit akar Isten?” – kérdezi az egyik tanítvány José Saramago *Jézus Krisztus evangéliuma* című (1991-ben írt s Pál Ferenc remek fordításában most nálunk is megjelent) regényében, és e súlyos (talán a lehető legsúlyosabb) kérdésre így hangzik Jézus válasza: „Nagyobb gyülekezetet annál, mint ami most van neki, az egész világot akarja...” Azt hiszem, ebből az egy mondatból is kiviláglik, hogy nem egyszerűen a Jézusról szóló regények divatja folytatódott a portugál író alkotása révén, hanem rendhagyó és renitens gondolkodás „öltött testet”, (hogy stílszerűen mondjam) ebben a félezer oldalas könyvben. Nem holmi politikai parabola, nem etikai példázat, hanem valóságos írói kísérlet, amelyet – a mű keletkezési dátuma is elárulja ezt! – egyebek közt a qumrani tekercsekben foglalt titkok napvilágra kerülése, a történeti Jézus-alak megismerésének váratlanul megnyílt lehetősége is ihletett. De persze nem csak az. Sőt, azt se gondolnám, hogy valamiféle diadal-maskodni vágyó ateista buzgalom élne ki magát Saramago alkotásában. Lehet, hogy ez is benne van, de a regény sokkal gazdagabb és többértű, mintsem hogy efféle indulatok mozgatnák csupán. Nyilván nem érek, nem is érhetek a végére a felsorolásnak, hogy mi minden van benne, de legalább elkezdem: megpróbálkozok például azzal, hogy úgy mutassa be Jézusnak (és persze szüleinek) a sorsát, ahogyan az – bár bizonyosan nem tudhatjuk – legalábbis valószínű, azaz elhithető. Saramago a (jó értelemben vett) realista szemszögéből, mélységes empátiával, ami egyebek közt szereplői életének a mindennapiságba ágyazott konkrét elképzelését, hiedelemviláguk, képzeletük, egymáshoz való viszonyuk átélését jelenti, ábrázolja történetüket. Az

olvasó közben úgy érezheti: ha egyáltalán megtörtént mindez, valahogy így történhetett. Telisteli van eközben olyan, iróniából, az írói szabadsággal való élés bátorságából, az anakronizmusok alkalmazásának biztosra vehető sikeréből egybeszórt mozzanatokkal, amelyek nemcsak a hajdani „kiskatekizmusok”, de a Biblia, sőt a Biblia-magyarítások állításaival sem egyeztethetők össze. „József és Mária gyermeke úgy született meg, mint minden embergyerek: anyja vérétől mocskosan, nyálkától nedvesen, csöndesen szenvedve...” Megbotránkozunk ezen? Kikéri magának – ha van bennünk – a hívő lélek? De hiszen Saramago a későbbiekben, még ha profánul is, éppen azt hiteti el ezzel, ami a legképtelenebb az egészben: Jézus egyszerre isteni és emberi mivoltát.

Magától értetődő természetességgel szerepelteti regényében az Istent, az Ördögöt, a démonokat és az angyalokat, de az egyik angyal, amikor beállít Jézus anyjához, hogy elmagyarázza neki, mi, miért és hogyan történt, így blaszfemiálja a „szeplőtelen fogantatást”: „Az Úr éppen erre járt, és látta, hogy te is, meg József is erős, egészséges emberek vagytok, és akkor, ha még emlékszel rá, miképpen nyilatkoznak meg EZEK A SZÜKSÉGLETEK (kiem. tőlem. Ny. A.), feltámadt a kedve és az eredmény kilenc hónap múlva Jézus lett...” Sőt, maga az Isten magyarázza úgy Jézus származását, amikor „fia” kérdőre vonja efelől, hogy „összevegyítette” saját magját Józseffel. Tudni pedig azért tudja, hogy Jézusnak végül is ki a nemzője, mert: „Valamire csak jó az, hogy Isten vagyok!” Saramago regényében a Három Királyok helyett szereplő pásztorok egyike az Ördög maga, és „Góliát csak azért nem ment el kósárlabdázónak, mert időnap

előtt született”. És így tovább: sorolhatnám az eltéréseket, de amiről eddig szót ejtettem, a könnyebb fajsúlyú írói szuverenitás tartományába való. Holott a regény nemcsak – Saramagóra jellemző módon mesterien és finoman megkonstruált – játék, hanem nagyon is keserves kérdésekkel való birkózás is. Jézus tudniillik egy ponton rádöbben, hogy vele, általa, tehetetlenségét kihasználva manipuláció történik. Fokozatonként ébred rá, mívégre teremtették s miféle játszma csöppent. Amikor negyven napot tölt (nem a pusztában, hanem egy csónakban a tengeren, s nem egyedül, hanem a csónak orrában Istennel, a csónak farában az Ördöggel), meglepődve fedezi fel, hogy „Isten szakállát leszámítva olyanok, mintha ikrek volnának...” Ez azonban még mindig csak játék, amin azért se hökkentünk meg igazán, mert már a Máriát felvilágosító angyal is mint régi ismerőséről beszél az Ördögről, hiszen „Egy iskolába jártunk”. Itt már felneszelünk, hogy talán másról is szó van, mint Jézus történetéről, és a Jézussal manipuláló erők (ha túltesszük magunkat teológiai nevükön) valami egyebet is modelálnak. Aztán a csodákról, melyek Saramagónál „csak-a-kezemet-figyelje” típusú bűvésztükkök (legalábbis kezdetben), szintén kiderül, hogy valójában mire valók: Jézus egyfajta „imázsát” kell megteremteniük, hogy mindenképpen Isten Fiaként haljon meg, s ha akarna (mint ahogy akar is) lázadni, módja se legyen rá. Csak kínhalálok, borzalmak, öldöklések, háborúk végtelen sorozatát képes, mint közeli s távoli jövőt, mint fiának halálából adódó „hasznot”, Jézus elé vetíteni az Úr. „Istennek kell lenni ahhoz, hogy valaki ennyire szeresse a vért!” – mondja ennél a végső alkudozásnál még az Ördög is, aki a borzalmakat elkerülendő, nagyvonalú ajánlatot tesz: visszatér a jók, az isteni dicsőséget zengő köz-angyalok sorába, nem képviseli többé a Bűnt a világban, így pedig töb-

bé nincs praktikus ok arra, hogy valaki kínhalált halva megváltsa az emberiséget: Isten a jót erőszak és ellenállás nélkül is kiterjesztheti az egész világra. Ez az ajánlat azonban elutasítatik. „Felmondom a szerződést!” – vágja Atyja arcába Jézus, mert fentiekért nincs kedve feláldozni magát. Többé nem akar csodákat tenni (Lázárt például nem támasztja fel), és tudatosan tör arra, hogy az Ember (s nem Isten) Fiaként, sőt, a Zsidók Királyaként haljon meg, mint társadalmi felforgató, akinek a halálára nem lehet Egyházat építeni, Egyház nélkül pedig el kell maradnia az Isten által felvázolt vérfürdő-történelemnek is. „Már megszöktem!” – gondolja a kereszten, mármint a vele kapcsolatos tervek elől szökött meg s akkor áldozatának volna értelme. Csakhogy a mennyei szózat: „Te vagy az én szeretett Fiam!”, épp azt érteti meg vele, hogy mindvégig csak felhasználták, majd kijátszották. Amint idáig értem a regényben, kezdtem arra gondolni, hogy Saramago a blaszfémiát, a szakralitás megsértését, a játékos anakronizmust, az Elbeszélő Én szerepeltetését, de még Pessoa nevének felbukkanását is csak annak álcázására használta, hogy a mai irodalom legkeserűbb filozófiai látomását írja meg. Életstratégiánkat újragondolkoztató, minden időben s mindenütt érvényes figyelmeztetést, melynek lényegére még „regényhőse” is késve döbben rá: „Istennel nem lehet megtenni, hogy egyszer Igent mond neki valaki, utána pedig Nemet...” Vagyis hát jobb azt a Nemet mindjárt előszörre kimondani.

Jose Saramago:
Jézus Krisztus evangéliuma
Európa Könyvkiadó, Bp., 2000.,
509 old. 1900 Ft

Nádra Valéria

– Ha nem Ön volna Bárdos Pál olvasná-e Bárdos Pál műveit?

– Biztos, hogy ismerném őket. Minden zsidó tárgyú könyvet elolvasok. Gyűjtöm is a judaikákat. Különböző is sokat olvasok, kortárs szerzőket is. Általában az írókat taszítja a többi író, nem kívánnak felülemelkedni érthető stílusfoglaltságaikon. Én értékelem a tőle eltérő felfogást is, rádiós szerkesztőként éppúgy erre szoktam, mint hajdan egyetemi oktató koromban.

– Tizenegy regény, három elbeszéléskötet, színpadi művek, tévé- és rádiójátékok sora áll Ön mögött: tiszteletet parancsoló életmű. Könyveinek felsorolásában egy meghökkentő adatot találtam: Első évtized című regényét tíz év múltán „új, javított kiadásban” adták ki. Azt jelenti ez, hogy Ön, magyar írótl merőben szokatlan módon, átdolgozott egy korábban sikert aratott könyvet?

– Jelentősen rövidítettem. Ha harmadik kiadás lenne, tovább húznám. Akkor a zsidók deportálása olyan mély felejtés alatt feküdt, nekem kellett történelmi nyomozásra vállalkoznom. Meg kellett magyaráznom a körülményeket. Mára ennek nincs értelme és árt a regénynek. Átdolgozom újra.

– Nemcsak dráma (és opera-) szerző volt, hanem éveken át (még hozzá a Játékszín legjobb korszakában) dramaturg is, akinek például két Füst Milán-darab felfedezését és gondozását köszönhetjük. Jelenleg van-e kapcsolata a színházakkal?

– Nincs. Rádiódramaturgként azonban sokkal többet tehettem, mint színházban, ott is a nevemhez fűződik két Füst Milán-bemutató, továbbá egy Szép Ernő-, egy Szomory-, egy Tersánszky-, egy Móricz-, és még sok más ősbemutató. Ha van, amivel elégedett vagyok az életemben, az a dramaturgi munkám.

Írófaggató

„– Egy árva sorát sem olvastam! – kiáltott fel idegesen a látogató.
– Akkor honnét tudja, hogy nem tetszik, amit írtam?
– Ugyan, hát nem elég az, amit a többiektől olvastam? – legyintett a jövevény.
– Egyébként, tudja mit? Elhiszem becsületszavára. Mondja meg maga: jók a versei?”

(Bulgakov: A Mester és Margarita)

m e g k é r d e z t e

– Az Első évtized csak első kötete volt önéletrajzi ciklusának. A Második évtized 1981-ben még megjelent, de azóta hiába várjuk a folytatást. Elment tőle a kedve?

– A kisgyerekkori önéletrajz speciális lehetőség, éltem vele. A folytatással elégedetlen voltam. Tovább írni egyelőre nem tudom – nincs formám hozzá. Pedig addig regény sincs. Lehet – ha élek – egyszer egész más szerkezetben tovább írom az életem regényét. De biztos, hogy nem naptári rendben, évtizedek szerint.

– Tíz éve, a hírbéd „Nappali hold-ügy” után Ön demonstratív módon kilépett az Írószövetségből. Mások is megtették ezt akkoriban, de azóta többen visszakeresztelkedtek oda. Hogyan ítéli meg akkori lépését: volt-e jelentősége, és ma, amikor a szövetség más tagjai sokkal kínosabb szövegeket is közzétesznek olykor, megtenné-e újra, vagy a tiltakozás milyen formáját választaná?

– Bonyolult kérdés, legszívesebben semmit se mondanék rá. Az Írószövetséget sosem szerettem, a szövetség se adta tanújelét rokonszenvének. Kilépnem azonban azért léptem ki, mert a szervezet, vagy a tagjai, vagy a tagjainak egy része nem tiltakozott a zsidózás ellen. A hatalomnak, a mindenkori hatalomnak érdeke, hogy ő egységes centrum, az alávetettek pedig megosztott periféria legyenek. Ezért nem mondanak le az útszéli hangról és uszításról. Értelmiségieknek, művészeknek, íróknak azonban kell legyen annyi ízlésük, hogy a maguk környezetében nem tűrik ezt el. Ha tűrik, sőt fokozzák, sőt hasznát élvezik,

hát tegyék, de ne számítsanak a jelenlétemre. Megválogatom a kocsmat, ahová beteszem a labomat.

– Sosem tartozott a kultúrpolitika kedvencei közé, amit az is jelez, hogy soha semmilyen hivatalos elismerésben nem részesült. 1989 óta pedig mindössze két könyve jelent meg. Kultúrpolitika, ha némileg más módon nyilvánul is meg, most is van, de Önt – úgy tűnik – most se kedveli. És a szekértáborok? Egyikhez se törleszkedett vagy egyik se fogadta be?

– A szekértáborokba sosem törekedtem, mindig magányos vidéki maradtam, pedig régen Pesten élek. Naiv azonban nem vagyok, tudom, mi a felvétel ára és mi a kimaradás. Az utóbbit választottam. Valóban nem részesültem semmilyen elismerésben, díjban, kitüntetésben. Ez azonban nem engem jellemez, hanem az adományozót.

– Nem bennfenteskedni akarok, de sokakat érdekel, hogyan képes egy fedél alatt, egy háztartásban megenni egymással két prózaíró? Feleségével, Fenákel Judittal konkurenciát jelentenek egymásnak, vagy épp ellenkezőleg, pótolják egymás számára a nem létező irodalmi közvéleményt?

– Nagyon nehéz két értelmiséginek, két írónak házasságban. Merőben gyakorlati szempontból. Azonfelül minduntalan megpróbáltak egymás ellen kijátszani bennünket. Konkurenciát nem jelentettünk egymásnak, nagyon eltérő az irodalmi felfogásunk, stílusirányzatunk és a feleségemet másféle – sokkal nagyobb – közönség olvasta, mint engem. A feleséviszont hálás vagyok a feleségemnek, hogy minden soromnak ő volt az első olvasója. Sok rossz pillanatot megtakarított nekem.

Bárdos Pált

– Mózes, az egyiptomi című, idén megjelent regénye a legkésőbb írások egyike azok közül, amit valaha is olvastam. Az Ön apokrif qumráni tekerese ró-lunk szól, a szocializmus mindannyiunk által átélt évtizedeiről. Ezt nemcsak a szöveg tudatos anakronizmusai sugallják, de például Mózes ilyen mondatai: „Nincs rettenetesebb egy utópiánál, amely végül is nem valósul meg, de ahhoz elég erős, hogy ígéreteit ne engedje számon kérni!” Hogy ez a könyv 1986-ban, amikor írta, nem jelenhetett meg, értem. De hogyhogy nem akadt kiadója 1989-től mostanáig?

– Több kiadó is tervezte, de közben megszűntek. Évekig várt a sorára például a Cserépfalvinál. Más kiadó sokáig pályázott különféle pénzeket, de úgy látszik, azokat nem rá szánták.

– A regénye alatt olvasható keletkezési dátum jogosít fel a kérdésre: vannak-e más művei is íróasztalban?

– Vannak. Kiadatlan a sok hangjátékom, állítólag arra nincs vevő. Kötetnyi esszém egybegyűjtésre vár. Azonfelül akad kötetnyi elbeszélés. Ez utóbbit szeretném mostanában sajtó alá rendezni. Ami azonban sokkal fontosabb: a könyvem, amit legjobb művemnek tartok, és a legjobban szeretek, a Stan és Pan című regény, ha minden jól megy és nem kiabálom el, még az idén megjelenik új kiadásban a Polgart Kiadónál.

– Nem tapintatlanságnak számom a kérdést: legközelebb mit olvashatunk Öntől? Vagy ha így elfogadhatóbb: jelenleg min dolgozik?

– Valaki egyszer azt mondta erre a kérdésre: „Egy hosszabb mondaton dolgozom”. Nem tudok jobb választ adni én se.

Irodalmi szüret

Antall István, műsorvezető: – *Borsod-Abaúj-Zemplén, de ha mindent ki szeretnénk írni a táblára, még Gömörből is futná egy tételre. S a mozaik-megye azért sincs könnyű helyzetben, mert a vesztes ágazatok, a nébzipar, a bányászat, a mezőgazdaság mellett csak most kezd izmosodni az idegenforgalom. Sárospatak és Sátoraljajhely már talán nem peremvidék, ahogy Tokaj is föltámadóban. A megye első embere, dr. Ódor Ferenc a Magyar Nyelv Múzeumának most körvonalazódó tervéről is beszél.*

Ó. F.: – A Megyei Közgyűlés és Sátoraljajhely város Önkormányzata elhatározta, a Millennium évében szeretne egy olyan alkotást létrehozni, amelyre később az utókor is fel tud figyelni. Ebből adódott a nyelvművelés és a nyelvújítás, amelynek élharcosa, Kazinczy Ferenc itt élt

Zemplén és Abaúj határán. És ma itt van az a mauzóleum, ahol teste megpihent. Ennek a múzeumnak a létrehozása, ahogy említtem, a két önkormányzat közös ötlete. Erre egy közalapítványt hoztunk létre. Ennek a közalapítványnak a működése során szeretnénk megvalósítani néhány éven belül. Nagyon remélem, hogy a Tokaji Íródtáborban jelenlévő írók, költők eljöhetnek majd oda és esetleg annak az avatóünnepségnek jeles vendégeiként tudjuk majd őket üdvözölni.

Antall István: – *Az esélyei most sem sokkal jobbak e tájnak, az akarás sokkal nagyobb.*

Ó. F.: – Én azt hiszem, pont a Tokaji Íródtábor 28 éves megléte bizonyítja, hogy az akarás megvolt, sokszor úgy, hogy itt helyben, sokszor úgy, hogy segítséget várva és segítséget kapva az or-

szág más részében élő emberektől. A Vizsolyi Biblia, ami szintén egy olyan nyelvművele a magyarságnak, amely nem feledhető, itt, ebben a megyében, Abaújban keletkezett. És szeretném megemlíteni a gönci Biblia-múzeumot, amelyet az elmúlt évben a miniszterelnök úr avatott fel. Méltó emléket állított az ottani református közösség a valamikori prédikátornak. És én azt hiszem, mindig is évszázadok óta bizonyíthatóan megvolt a művelődéshez való jó hozzáállás, az arra való igény. Mi a szépségeinket is szeretnénk megmutatni, és azokat az emberi értékeket, amelyekkel rendelkezünk.

A. I.: – *Évek óta nem láttam ennyi embert Tokajban, és most nemcsak az Íródtáborról beszélnek, Tokajnak lassan négy szállodája is lesz, ha nem öt. Valaha itt bedeszkáztak ajtókat, szegénységet látott az ember. Port és egy elfeledett kisközséget, amelynek a világhíre volt csak, és semmi más.*

Liptay Katalin, műsorvezető: – *Műltheti adásunkban, amely a Tokaji Íródtáborban készült, már beharangoztuk egy könyvcsemege megjelenését. És most kicsit részletesebben is bemutatjuk a Tokaj-kötetet. „Miből szűrtek ezt a szűz aromát/Honnan vették ezt az ízt illatot/ Valóságként átéltem a csodát/ Miről Omar Khajjam csak álmodott/ Ezt mondaná, ha most ő lenne itt./ Ez a bor holtakat elevenít.” Ramsz Babadzsán üzég költő ragadtatta magát e lelkes szavakra, feltehetőleg jó néhány pohár elfogyasztása után. Nos, a Vészhelyzetben nem ezt használják újraélesztésre, de annyi bizonyos, hogy a tokajit patikában gyógyszerként is árulták valamikor. Tokaj nektárt csepegtető szőlővesszei Kölcsy Himnuszába is belekerültek. Szent hely tehát ez a föld, ami pedig itt terem, a tokaji, a borok királya, és a királyok bora, a külföld szemében némelykor egyenesen a magyarság szimbóluma. A Tokaj a világirodalomban című kötetet a szerkesztővel, Sturm Lászlóval irodalomtörténéssel mutatjuk be.*

Sturm László: – 1997-ben a Tokaji Íródtáborban Lakatos István vetette föl az ötletet, hogy hányan írtak a tokajiról. Ugye, a Faustban említik, Voltaire-ről tudott mindenki. Ezeket össze kéne gyűjteni, mert sokszor csak nevek forogtak közzájón, de nem tudtuk, hogy hol a mű. Ebbe a vállalkozásba kezdünk aztán bele az Íródtábor és a Felsőmagyarország Kiadó támogatásával. Ez a kiadó adta ki ezt a kötetet. Ambrozy Ágoston és Papp Miklós munkáira tudtunk támaszkodni. Sokszor a szerencse is hozzásegített, hogy újabb forrásokat tár-

junk föl, és így körülbelül az általuk összegyűjtött szépirodalmi anyagnak a dupláját sikerült összegyűjteni.

Liptay Katalin: – *A tokaji bor említésének legelső előfordulása ismereteink szerint, több mint négyszáz esztendő. Balassi katonatársától, egy lengyel szerzőtől való.*

S. L.: – 1597-ből való az az első szépirodalmi alkotás, ami külföldön is terjeszti a tokaji jó hírét. Nem véletlen, hogy egy lengyel költőtől, hiszen a magyar és lengyel kapcsolatok híresei. Persze ez a tokaji bor kivételén is alapult.

L. K.: – *A lengyel anyag elég gazdag ebben a kötetben, nem beszélve az olyan nagy világnyelvekről, mint a német, a francia.*

S. L.: – Ezzel pontosan meg is nevezte azt a három nemzetet, amelynek költői, írói a legtöbbit írtak a tokajiról. Legelőször a lengyelek, de náluk később is fontos téma. A németek és a franciák is a 17. századtól felzárkóztak a lengyelek mellé. Az általánosan ismert, hogy Voltaire sokat írt róla és szerette is a tokajit, olyannyira, hogy Fekete János gróf verseit is hajlandó volt elviselni, aki küldte neki a tokaji-szállítmányokat és mellette a francia verseit. De írt róla Diderot, Montesquieu, Balzac, Dumas, Flaubert, Casanova, akit a franciákhoz soroltunk, hiszen a visszaemlékezéseit franciául írta. A németeknél pedig a Goethe előtti kor klasszikusa, Martin Opitz írt először a tokajiról. S aztán Goethe, aki általánosan ismert, vagy a 20. században a Nobel-díjas Heinrich Böll, akitől egy tanulmány is szerepel a kötetben.

L. K.: – *A leghíresebb előfordulási hely Goethe Faust-ja, annak is első része, ahol is az Auerbach-pincében igen jeles társaságban említődik a tokaji, mert először rajnai bort hoznak ki, azután champagne-t és végül a tokaji kiütéssel győz. És van egy másik Faust is, ez Lenau Faustja, ott is hangsúlyosan említődik a tokaji.*

S. L.: – Lenau ifjúkorában több évet Tokajban töltött el, mostohaapja itt kapott állást annak idején. Több versében említi, ezek benne is vannak a szöveggyűjteményben, és a Faust című drámai költeményben, ez egy kicsit utalás is a goethei Faustra.

L. K.: – *A nagy világnyelvek, világkultúrák mellett azért más népek alkotásai is megtalálhatók a könyvben, van itt üzég, vagy ukrán szemelvény is. S van a kötetnek egy másik értéke, érdekessége, hogy nem pusztán antológia, hanem tanulmányokat is tartalmaz.*

S. L.: – Tizenhárom tanulmányt. S ezek főleg nemzetek szerint dolgozzák föl az egyes irodalmak Tokaj-élményét. Attékintően is, de elemzően is. Csuday Csaba Pablo Nerudának a tokajiról szóló versét elemzi, egy kicsit az alkímiai szimbolikájára helyezi a hangsúlyt. A tokaji topáz útja, ez a címe. De szerepelnek természetesen a kiemelt irodalmak is, a lengyel, Kiss Gy. Csaba áttekintésében, az olasz, olyan édekes – azt hiszem – eddig a nagyközönség számára ismeretlen anyag is van benne, mint a tokaji bor dicsérete a magyarországi neolatin költészetben. Ezt Szörényi László írta. Vannak olyan tanulmányok, amelyek egy-egy életműben vizsgálják a tokaji szerepét. A szlovák

Ó. F.: – Tokaj a Himnuszban szerepel, és ez egy olyan nem elvitatható előny minden más magyar településsel szemben, amivel a jelenlegi vezetés élni tudott. És ezt megérezte az elmúlt tíz évben Tokaj város lakossága is, hiszen megszépült ez a város. Akik ide jönnek, csodálattal beszélnek erről a városról. Emelkedett az idegenforgalom, de ez szerencsére elmondható a többi zempléni városról is. Holnapután a sárospataki várban lesz ünnepi megyei közgyűlésünk a Millennium évében és minden egyes vármegyérésben ünnepi közgyűlésen emlékezünk meg a Millennium évéről. Én azt hiszem, ez is hozzájárul ahhoz, hogy fölhívjuk a figyelmet arra, ennek a megyének milyen szépségei vannak. Ezt érdemes az ország más részein lakó embereknek is megtekinteni. *(Elhangzott az Irodalmi Újság 2000. augusztus 19-i számában.)*

Jan Kollártól a 20. századi német Heinrich Böllig húzódik ez a sor. Külön tanulmányt kap Baumberg Gabriella, aki osztrák, de ugye németül írt...

L. K.: – *Meglepődve konstátáltam, hogy Baumberg Gabriella igazi bordalt írt, ami szerintem költőnőtől eléggé ritkaság. Baumberg Gabriella osztrák költőnő volt Batsányi János felesége. Ami egy kicsit nekem hiányérzetet okozott, az az, hogy magyar irodalom nem szerepel a szöveggyűjteményben, pedig hát a világirodalomnak a magyar is része.*

S. L.: – Emiatt a szerkesztői előszóban mentegetőzünk is. Hízen a cím, Tokaj a világirodalomban szükség szerűen pontatlan. A világirodalom itt azt jelenti, hogy a nem magyar nyelvű irodalom. A fő ok, amiért muszáj volt mindenképp kihagyni, hogy nem fért volna bele. Tehát hogyan hozzáfognak valaki, vagy esetleg hozzáfognak mi, hogy a magyar anyagot is így összegyűjtsük, és feltérképezzük, ahhoz természetesen nagyon sok kötet kellene, nagyon sok támogatás ennek megfelelően.

L. K.: – *Jó bor fényesíti az elmét. Tehát egészen biztos, hogyha ezek a nagy írók, költők mind szerették a tokajit és az írásaikban szenteltek a tokajinak néhány sort, akkor erre joggal lehetünk büszkéek mi ma.*

S. L.: – Igen, a kötetnek ez is volt az egyik célja, hogy ismerjük meg az értékeinket. Hajlamosak vagyunk arra, hogy azt becsljük, amit a külföld értékel bennünk. Itt, azt hiszem, egyetérthetünk a külfölddel.

(Elhangzott az Irodalmi Újság 2000. augusztus 26-i adásában. Szerkesztő: Antall István. Felelős szerkesztő: Kőrösi Zoltán.)

Libri sikerlista

2000. augusztus 11–24.

A Libri üzlethálózatban regisztrált vásárlások számítógépes összesítése alapján

1. Rowling, J. K.:
Harry Potter és a titkok kamrája
Animus Kiadó

2. **A kommunizmus fekete könyve**
Nagyvilág Kiadó

3. Rowling, J. K.:
Harry Potter és a bölcsek köve
Animus Kiadó

4. Golden, Arthur:
Egy gésa emlékiratai
Trivium Kiadó

5. Hornby, Nick:
Pop, csajok, satöbbi
Európa Könyvkiadó

6. Esterházy Péter:
Harmonia caelestis
Magvető Könyvkiadó

7. Deák Horváth Péter
(szerk.):
Az olimpia hangjai
Magyar Rádió Rt.

8. Schäffer Erzsébet:
Pipacsvirágom
Cartafilus Kiadó

9. Egyiptom
Cartographia Kft.

10. Závada Pál:
Jadвига párnája
Magvető Könyvkiadó

11. Jeruzsálem
Cartographia Kft.

12. Mérei Ferenc –
V. Binét Ágnes:
Ablak-Zsiráf
Móra Ferenc Könyvkiadó

13. Bayer Zsolt:
Falig érő liberalizmus
Kairosz Kiadó

14. Szarka Sándor:
A horvát tengerpart
Panoráma „mini” útikönyv
Medicina Könyvkiadó

15. Budai Zoltán:
Horvátország
Seneca Könyvek

16. Harris, Thomas:
Hannibal
Magvető Könyvkiadó

17. Pease, Allan –
Pease, Barbara:
**Miért nem képesek
többfelé figyelni a férfiak,
és miért nem tudnak eliga-
zodni a térképen a nők?**
Fiesta Kiadó

18. Horváth Ilona:
Szakácskönyv
Vince Kiadó

19. Schrag, Carl:
Jordánia
Cartographia Kft.

20. Vitray Tamás:
Vitray
Hungalibri Könyvkiadó

Állást keres

Szakmai tapasztalattal, valamint angol és francia nyelvtudással rendelkező szerkesztő főállásban PR-osként vagy szerkesztőként elhelyezkedne. Érdeklődni a KÖNYVHÉT Szerkesztőségében lehet.

IDÉZŐ

ELSŐ MAGYAR KÖNYVSZEMELVÉNY ÚJSÁG

Októberben ismét
megjelenik.

Lapzárta:
szeptember 14.

Telefon:
209-1875

José Saramago eredetiben?

Előbb: Como se diz em Português?
Portugál nyelvkönyv kezdőknek és haladóknak
3500 Ft

TYPOTEX

1024 Budapest, Retek u. 33-35.
Tel./fax: 316-3759; www.typotex.hu

PARNASSZUS ANTIKVÁRIUM

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 50. Tel./fax: 311-6049
vásárol régi könyveket, könyvtárakat, műfaji, tartalmi,
időbeli kötöttségtől mentesen, ám válogatva.

„Mindenfélét, de nem mindent”

Előzetes telefonos egyeztetés alapján
díjtalan kiszállítás, szállítás.

Minden könyv egy helyen! TANKÖNYVCENTRUM a Kódex Könyvárúházbán

Budapest V., Honvéd u. 5. (A Parlamenttől egy percre.)
Telefon: 331-0126, 331-0127
Az általános és középiskolai tankönyvek közel teljes
választékával várjuk kedves vásárlóinkat.
Minden könyvet egy helyről!

Magyar irodalom

Fenákel Judit:
A cég embere

Budapest Athenaeum 2000
Kiadó, 172 oldal, ára: 990 Ft

A könyv főszereplői korunk jellegzetes alakjai, itt élnek köztünk. Két egykori jó barát az iskola padjaiból, akiket a rendszerváltás a társadalmi lét két ellentétes pólusára sodort. A főhős a szellem embere, egy kiadó hajdanvolt munkatársa, az örök vesztes. Körülötte hirtelen szétbomlott minden, a családi élete éppúgy, mint a munkahely biztonsága. Az iskola egykori büszkesége, akinek tanárai fényes jövőt jósoltak, immár reményvesztetten rója nap mint nap az utcákat munkaalakat keresve. A többi munkanélküli értelmiségi egyenviselétét és külső jegyeit hordozza: kínai dzseki, kockás flaneling, fonnyadt arcbőr, lekonyuló tekintet. Linkóci osztálytársa azonban már az élet császára, gátlástalan nagyvállalkozó, egy cégbirodalom feje. A típus közismert: az egykori jópofa haverból kegyetlen, ceszarománias főnök lesz, aki kényekedve szerint váltogatja és alázza meg munkatársait.

A két ember sorsa sajátos módon keresztezi egymást. Hősünk alkalmazást nyer barátja vállalkozásánál. Ezzel személyisége is eltűnni látszik, egy működő mechanizmus bármikor lecserélhető eleme: a cég embere lesz.

Az olvasó szorongva kíséri nyomon sorsának alakulását. Az értelmiségiek ilyenfajta kényszerű megalkuvását általában keserű kudarc kíséri. A regény cselekménye azonban sajátos fordulatot vesz, némi okkult tényezőket sem nélkülözve.

Érdemes lenne ennek az embernek sorsát tovább gondolni, nyomon kísérve az új szituációban személyisége újabb metamorfózisát.

Tausz A.

Bárdos Pál:
Mózes, az egyiptomi

Türelem Háza Bt. Budapest,
2000. 135 old. Ára: 990 Ft

A holt-tengeri tekercek minden titka még ma sem tárult fel teljesen. A „Vádi Qumrán 4. számú barlangja földjéből kiásott lelet” – Bárdos Pál írói leleménye – Mózes II. könyvéből vett idézetekre épül.

Valójában láttelepek ezek az írások: a társadalom visszáságairól, vezetők és vezetettek viszonyáról, az örök emberi gyarlóságról. Arról tanúskodnak, hogy nehéz az út a szolgaságból a szabadságba. Maga Mózes, akinek küldetése, hogy népét kivezesse Egyiptomból, kétkedő ember, aki szíve mélyén szívesebben időzne otthon, családjá körében. Helyzetét súlyosbítja, hogy identitás-zavarai támadnak. Gondoljuk csak meg: egy héber Egyiptomban! (S ha meg is próbálna elvonatkoztatni ettől, az acsarkodó udvari tollnokok mindig gondoskodnak róla, hogy a téma ne kerüljön feledésbe.)

Az igazi szellemi párbajt az Örökkévaló küldötte Mózes és a mindenkor hatalom megtestesítője, a Fáraó vívja. Érheti Egyiptomot a csapások sorozata, a Fáraót nem lehet elbizakodottságában megingatni. „Piárja” mindenkor kifogástalanul működik, az írástudók készek a kudarcokból győzelmi jelentéseket fabrikálni.

De a népet megváltani sem látszik könnyű feladatnak. Oly sokáig éltek már elnyomásban, hogy a szolgaság a lelkükbe ivódott. A biztos rosszhoz ragaszkodnak, a mindennapi keserves kenyérhez, a fényes szabadság ígérete helyett. Im már önmaguk rabszolgái és rabszolgatartói egy személyben. Nemhogy gondolkodni, már kérdezni is elfelejtettek. S lám „a kollektív butaság két-három emberöltőt követően már tradícióvá válik”. Senki sem kívánja tehát követni Mózes, sem az óvatos öregek, sem a nyegle fiatalok.

Nincs erő tehát, amely úrrá lenne a régi beidegződéseken, a kishitűségen és szolgálkúségen.

A hatalomtól megittasult uralkodók pedig gátlástalanul manipulálhatják a közgondolkodást és a törvényhozást.

Minő szerencse, hogy a fáraók kora már a múlté. Csak az Örökkévalónak nem akarózik mostanában csodát tenni. Pedig néha úgy érezzük nagyon is szükség lenne rá.

Tausz A.

Szabó Lőrinc és
Vékesné Korzátí Erzsébet
levelezése

Magvető Kiadó

(Sajtó alá rendezte és a jegyzeteket készítette Kabdebó Lóránt és Lengyel Tóth Krisztina)
735 oldal, 2990 forint

„Önzésem szeret”, „Veled és nélküled, s minden egyre érthetlenebb”, „tiltott jóm”, „Céljaim fele voltál és fele szabad tettemnek, óh bár / több lettél volna”, „Huszonkét éves voltál, amikor kezdődött, negyvenhét, hogy befejezted velem telt hát jobb fele életednek”, „Nem rejtegetlek többé, nem tagadlak”, „...Mi, hogy volt, s miért, nehéz elmondani” „mindhárom mindenre ráfizettünk”, „Míg élek, élsz: éltetlek”, „Minden nőt miattad szerettem: mindre futotta belőled”, „Mindaketten romboltuk egymást – Én, én tégedet, te engem csak magaddal kísértet feleségem”, „Nem tudtalak megtartani, versem őriz csak”, „Énhozzám kötött legjobban az élet / nekem gyönyörnek, neked szenvedésnek”, „Gyöngék, gyávák, boldok mindaketten, nem bíztam benned eléggé, s te bennem: a legnagyobb jó voltál életemben”, „Minden bőségem teveled apadt”, „Akárhogy fáj, vigasz, hogy te fájsz”, „alkalom voltál, hogy boldog legyek”, „Egyre jobban fáj, amit még az élőknek okoztam”, „Bűn volt többet kérnem, mint amit ad-

tál, /Bűn, ha olyat tettél, amit nem akartál”, „Te sem halsz meg egészen! Kétezer/ évig mindig lesz, aki rád figyel: férfi sóváran, asszony irigyen – örök vágy őriz... Ámen. /Úgy legyen!”

A fenti idézetek Szabó Lőrinc *Huszonhatodik év* című, százhusz szonettet tartalmazó lírai rekviemjéből valók, amelyet – a már halott – szerelméhez, Vékesné Korzátí Erzsébethez írt. Aki nem ismeri ennek a tragikus, hol röptető, hol porig alázó szenvedélynek a történetét, aki még nem olvasta a Magvető Könyvkiadónál most megjelent – a Kabdebó Lóránt irodalomtörténésznek (a Szabó Lőrinc-i életmű kutatójának és legjobb ismerőjének) és a Lengyel Tóth Krisztina irodalomtörténésznek köszönhetően most napvilágot látott levelezést, bizonyára a fent idézett sorokból is megérzi: a világirodalom egyik legszebb, legfájdalmasabb szerelmi történetét élték meg annak szereplői: a költő, a titkos társ, Korzátí Erzsébet és a feleség, Mikes Klára.

Lenyűgöző olvasni ezeket a leveleket, s nemcsak azért, mert az egyik legnagyobb huszadik századi költő az írójuk, vagy mert irodalomtörténeti adalékokat is találunk a levelekben, hanem azért is, mert a hozzá tartozó asszonyok – női és emberi mivoltukban – maguk is jelentős személyiségek. Ezt a történetet az élet írta, és nincs az a szerelmi regény, vagy dráma, amely erotikusabb, szenvedélyesebb és torokszorítóbb lehetne, mint amit ők hárman megéltek.

A kötet érdekessége, hogy utolsó fejezetében olvashatjuk Szabó Lőrinc visszaemlékező leveleit, amelyeket Vékesné Korzátí Erzsébet fiához, Vékes Endréhez írt, a fiú Szabó Lőrincnéhez írott leveleit, illetve Szabó Lőrinc özvegyének válaszát. A gazdag jegyzetanyag és korrekt névmutató ugyancsak az irodalomtörténészek kutatómunkáját dicséri. Az külön

Lira és Lant RT.

A legnagyobb választék A LÍRA ÉS LANT RT. BOLTJAIBAN

Internet: www.lira.hu, E-mail: lira@lira.hu

SZAKKÖNYVÁRUHÁZAK

Infotéka Könyvesbolt

1088 Budapest, Rákóczi út 27/b
Telefon: 317-4948, fax: 338-2739E-mail: muszaki.konyvaruhaz@lira.hu

Iskolacentrum

1051 Budapest, Október 6. u. 9.
Telefon: 332-5595

Fax: 311-1876

Mediprint Könyvesbolt

1053 Budapest, Múzeum krt. 17.
Telefon: 317-4948, fax: 484-0023E-mail: mediprint@lira.hu

Műszaki Könyvruház

1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 9.

Hermész Díjas Könyvesbolt

Telefon: 342-0353

Fax: 342-1317

E-mail: muszaki.konyvaruhaz@lira.hu

Technika Könyvesbolt

1114 Budapest, Bartók Béla út 15.

Telefon/fax: 466-7008

MINDEN AMI ZENE

Kodály Zoltán Zeneműbolt,

Antikvárium és Hangszerbolt

1053 Budapest, Múzeum krt. 21.

Telefon/fax: 317-3347

E-mail: kodaly@lira.hu

Rózsavölgyi és Társa Zeneműbolt

Hermész Díjas zenemű- és könyvesbolt

1052 Budapest, Szervita tér 5.

Telefon: 318-3312,

fax: 318-3500

E-mail: rozsavolgyi@lira.hu

MAGVETŐ HÁLÓZAT

3300 Eger

Bajcsy-Zs. u. 2.

Telefon/fax: 36/312-039

9021 Győr

Arany János u. 3.

Telefon/fax: 96/319-760

2000 Szentendre

Fő tér 5.

Hermész Díjas könyvesbolt

Telefon/fax: 26/311-245

3900 Szerencs

Rákóczi út 82.

Telefon: 60/306-791,

fax: 47/362-631

FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZAK

1072 Budapest, Rákóczi út 14.

Hermész Díjas könyvesbolt

Telefon: 268-1103,

fax: 267-9789

E-mail: fokusz.budapest@lira.hu

4026 Debrecen

Hunyadi u. 8-10.

Hermész Díjas Könyvesbolt

Telefon: 52/ 322-237

Fax: 52/416-091

E-mail: fokusz.debrecen@lira.hu

3530 Miskolc

Széchenyi u. 7.

Telefon/fax: 46/348-496

E-mail: fokusz.miskolc@lira.hu

7620 Pécs

Jókai u. 25.

Hermész Díjas könyvesbolt

Telefon: 72/312-825,

fax: 72/314-988

E-mail: fokusz.pecs@lira.hu

6720 Szeged

Tisza L. krt. 34.

Hermész Díjas könyvesbolt

Telefon/fax: 62/420-624

E-mail: fokusz.szeged@lira.hu

fokuszonline
könyvruház
www.fokuszonline.hu
e-mail: info@fokuszonline.hu
kék szám: 06-40-FOKUSZ (365879)

ÚJ KIADVÁNYUNK

Megjelent a Hungarolingua 1. első hat leckéjének **multimédiás** változata.

Megrendelhető: Debreceni Nyári Folyóirat

H-4010 Debrecen, P.f. 35.

Tel/fax: (52) 489-117

E-mail: nyarilegy@tigris.klte.hu

A SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY AJÁNLTATA

Menekült-rapszódia (Lengyelek Magyarországon 1939–1945)

ÚJDONSÁG!

632 o., B/5, cérnafűz., keménytábl. műbőr köt.,

color védőborító, ff. és színes képmelléklettel 3500 Ft

Válogatás a mintegy 65 000 egykori lengyel katonai és polgári menekült emlékirataiból, akik 1939 és 1945 között Magyarországon kaptak menedéket.

Calabro, Corrado: A feladó ismeretlen ÚJDONSÁG! 1100 Ft

(versek olasz és magyar nyelven) 112 o., ragasztott kartonkötésben

*A neves olasz költő versei Baranyi Ferenc fordításában olvashatók**a kényelvű kötetben.*

Jókai Anna-életműsorozat

Ne féljete! (regény, 10. változatlan utánnyomás) 1800 Ft

Szegény Sudár Anna (regény, 3. kiadás) 1980 Ft

Három (tudatregény) 1200 Ft

Kiss Benedek – Mezey Katalin – Utassy József: Furcsa világ

(gyermekversek) Rényi Krisztina illusztrációival 980 Ft

Lakatos Menyhért: Füstös képek (regény, 4. kiadás) 1690 Ft

Mezey Katalin: Kivala Palkó Nemlehet-országban

(meseregény, 2. kiadás)

Új KÉZirat–Széphalom, Berki Viola színes illusztrációival 1790 Ft

Molnár Vilmos: Az olvasó fizetéséről

(novellák), Széphalom–KRITERION 880 Ft

Pomogáts Béla: Változatok az avantgárdra (Esszék, tanulmányok)

(Aranyhal-sorozat) 1200 Ft

Tatay Sándor: Meglepetéseim könyve – Lődörgések kora

(két önéletrajzi regény) 1690 Ft

Várkonyi Nándor: Varázstudomány I.–II. 3200 Ft + 3500 Ft

1120 o., keménytáblás, cérnafűzött, vászonkötésben, színes fóliával védőborítóval

SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY

1068 BUDAPEST, VÁROSLIGETI FASOR 38. TEL./FAX: 351-0593

AZ AULA KIADÓ SZEPTEMBERI ÚJDONSÁGAI

Csermák Judit–Dér Géza–Nagy Istvánné–Pintérmé Csermák Jolán:

Költségvetési szervek gazdálkodása

A tartalomról: Az államháztartás rendszere: Költségvetési szervek: Az önkormányzatok gazdasági feladatainak ellátását biztosító pénzalap és annak bevételi rendszere: A költségvetés tervezése: A költségvetési előirányzatok megváltoztatása: A pénzellátás, finanszírozás rendje. Bankszámlarend: A költségvetés végrehajtása: Gazdálkodás a vagyonnal: A költségvetési beszámolás: Az államháztartás ellenőrzése

169 oldal, fűzött, 1900 Ft

Práger László: Európából a bővülő Európába

Az Európai Unióról szóló könyvek sorában új megközelítésű kötetrel jelentkezik a kiadó. A szerző egyrészt történelmi szemlélettel közelíti meg európai csatlakozásunk kérdését, ugyanakkor részletesen tárgyalja az Európai Unió csatlakozást, a kormányközi konferencia legújabb eseményeit, valamint a 2000 márciusi liszaboni döntésekkel és annak következményeivel is foglalkozik.

143 oldal, fűzött, 1500 Ft

Lengyel György–Nagy Beáta (szerk.):

Az európai integráció társadalmi feltételei és hatása

A könyv a kiadó szociológia sorozatának újabb kötete. A szerzők egy gyorsan változó intézményi környezettel foglalkoznak írásaikban, így az olvasó jól teszi, ha a mindenkor megjelenés idejét és helyét számításba véve dolgozza fel az írásokat. E szöveggyűjtemény nem kézikönyv, s nem is kronológia. Kevesebb, s talán több is azoknál, egyszerűen más a funkciója: egy kiemelkedő társadalmi jelenség több metszetéről és akut kérdéséről ad elemzést, s egyben megismertet a szociológia közelítésmódjaival és elemzési eszközeivel is.

205 oldal, fűzött, 1990 Ft

Hoffmann Istvánné: Stratégiai marketing

A marketing időszerű, tette serkentő és izgalmas tudományterület, mely Magyarországon sem jár gyermekcipőben. A szerző a 2000. évben a hazai marketingélet és -gyakorlat 30 éves jubileumának is tisztelegni kíván az új marketingszakkönyvvel, melyet nemcsak a felsőoktatásnak, de minden, a téma iránt érdeklődő gyakorlati szakembernek is szán.

484 oldal, kötött, 5295 Ft

Könyvesboltjaink: IX., Budapest, Fővám tér 8., Tel.: 216-1850/6324,

IX., Budapest, Közraktár u. 2/b., Tel.: 216-4180

öröm, hogy a szövegközlés előkészítésében már részt vehetett egy leendő fiatal irodalomtörténész, a ma egyetemi hallgató Szabó Zita, s hogy a kötet megjelenésében támogató partnerek voltak az MTA és a Miskolci Egyetem Modern Irodalmi Tanszéke, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, a Nemzeti Kulturális Alapprogram és a Magyar Könyv Alapítvány. (Azoknak is jó szívvel ajánlható a kötet elolvasása, akik nem érdeklődnek különösebben az irodalomtörténet, a költők, írók magánélete iránt. Akik szerették Závada Pál Jadviga párnája című naplóregényét, azok most hasonló olvasmányélményre lelhetnek ebben a drámai levél-folyamban.)

- tépéi -

Jámbor Judit:
Amíg játszol – beszélgetés Spiró Györggyel 1998/99.
Scolar Kiadó, 218 oldal

„Bovaryné én vagyok” – mondta annak idején Flaubert. Ezt vallja a huszadik század utolsó harmadának egyik legsokoldalúbb írója, Spiró György is, akivel Jámbor Juditnak sikerült egy maratoni interjút készítenie pályájáról, múltbéli és jelenbéli „alkotói közérzetéről”. Az újságíró kilenc tömondat-szerű kérdésére önvallomás-szerű válaszokat ad a megkérdezett, nem hallgatva el alkotói bizonytalanságait és azt sem, hogy – olykor az ítések ellenére – mit tart ő maga figyelemre méltónak, sőt korszakalkotónak eddigi munkásságából. (Ez gyakran nem esik egybe a hivatásos műbírálok véleményével.)

Az *Amíg játszol* című interjúkötet nemcsak Spiró pályájának ívét rajzolja elénk, hanem a kort is (a hetvenes évek), amelyben az önmagát minden kritikusanál szigorúbban megítélő fiatal irodalmárból a jelenkori irodalom egyik megkerülhetetlen alkotója lett.

Spiró kíméletlen őszinteséggel válaszol a riporter kérdésekre. Monológyszerű válaszaiból nemcsak az derül ki, hogyan látja saját „íróságát”, az utat, amelyet a versek írásától, a fiatakori novellákon át a történelmi nagyregényekig majd a *Csirkefej* című – immár a magyar drámatörténet élvonalába tartozó darabjái –, az elmúlt években íródott rémnovellák megírásáig megtett, de arra is választ kaphatunk, miért nem akart soha egzisztenciálisan függő viszonyba kerülni az „írósággal”, milyen belső kényszerek irányítják témaválasztását, miért fontos – és folytonos kihívás – számára a drámaírás, kik azok az elődök, szellemi társak, hajdani pályatársak, kortársak, alkotótársak és barátok, akik íróvá válásába – ha csak gondoskodó jelenlétükkel is – „belejárásztak”.

Persze az olvasókat érdeklik az apróbb-nagyobb műhelytitkok is: s nemcsak az, hogy valamely művész közvetlen közlőként hogyan látta pályá- és kortársait, a kort, amelyben élt. Spiró esetében különösen érdekes, hogy kik hatottak rá, hiszen az irodalmi bellarcokban soha nem vett részt, soha nem törleszkedett sem a hatalomhoz, sem a hatalmasságokhoz, s ma is megőrizte e téren kívülállását. Ugyancsak sokakat érdekelhet, voltak-e valóságos modelljei egy-egy regényalakjának, drámai hőséne, hogyan, mikor íródnak a művek (és miért éppen pont azok?!), s hogy „íródnak”-e egyáltalán, maguktól, könnyedén, azaz segít-e valamiféle ihletnek nevezett „emelkedett” lelkiállapot a mű megírásában, vagy minden egyes sorért meg kell kínlódnia, sort sorra kell tenni, hasonlóan bármely más munkához?

Spiró esetében az is fontos kérdés, hogy írói életműve, pályája alakulása szempontjából előny-e, vagy hátrány, hogy meglehetősen kritikus a világgal és önmagával szemben?

Az *Ikszek*, a *Csirkefej*, a *Ke-rengő*, számos irodalmi esszé

és novella írója nem misztifikálja az íráságot, az alkotást. Jámbor Judit kötetéből egy öntörvényű (egy olykor kellemetlenül szókimondó) embert, egy öntörvényű alkotót ismerhet meg az, aki nemcsak a művekre, hanem azok szerzőjére is kíváncsi. Az író – szemérmesen – faggató könyvet olvasva persze a végző titkot mégsem sikerül megfejtenie: hogyan állnak össze történeté az ötletek, hogyan válnak hús-vér emberekké a regényalakok, a dráma szereplői. Ez az apró – sokunk számára felfoghatatlan – titok, a tehetségé – legyen akármilyen őszinte is a megkérdezett – az ő titka is marad...

T. Puskás

Külföldi irodalom

Kurt Vonnegut:
A hamvaskék sárkány
Maecenas, 395 oldal, 1500 Ft

Vonnegut zsengei, ifjúkori szárnypróbálgatásai – mondanánk, ha nem tudnánk, hogy írásai csak 38–40 éves korában kezdtek megjelenni. Azok a novellák, amelyek ebbe a kötetbe is bekerültek, jó írások, vonneguti írások. Vonnegut sikeres író, s Amerikában valószínűleg a legnépszerűbbek egyike.

A kötet bevezetőjében leírja azt a nyolc alapszabályt – ezeket egyébként különböző egyetemeken, meghívott tanárként, több írószemináriumon is oktatta –, amelyekhez egy írónak a mű létrehozása közben tartania kellene magát. A novellákat olvasva érdemes megfigyelni, vajon ő maga betartja-e ezeket a szabályokat? Különösen az első pontra hívnám fel a (leendő) írók figyelmét. Így szól: „Vadidegenek idejét ne pazaroljuk.”

Írásaiban újra és újra felbukkan a háború, mint életének meghatározó élménye (már amennyire azt élménynek lehet nevezni). Gondoljunk

csak *Az ötös számú vágóhíd* című regényére, amelynek a világhírt köszönheti. E kötet három elbeszélésének is a második világháború a témája. Nem feltétlenül személyes élmény itt a háború, néha csak az abszurd szituáció megjelenítéséhez szükséges.

Mennyiben különböznek ezek a novellák a későbbi művektől? Miután képes magazinokban jelentek meg annak idején, egy-két oldal terjedelemben, bizonyos sémára készültek: a kisember, az egyszerű ember konfliktusát ábrázolja, némi erkölcsi tanulsággal, többnyire szomorú végkifejlettel, mégis a nagy műveihez hasonló megdöbbentő, váratlan fordulattal.

A kötetet Vonnegut 1997-ben a Massachusettsi Műegyetemen mondott avatási beszéde zárja. Hasznos intelmek. Az ember ilyeneket általában csak fél füllel hallgat. Aztán el-elneveti magát, és észrevétlenül elkezd figyelni. Ez az ember tud valamit (rólam?, rólad?, rólunk?): „Ne érezzenek büntudatot, amiért nem tudják, hogy mit akarnak az élettől. Érdeke-sebb ismerőseim közül huszonkét éves korában egy sem tudta, hogy mit akar kezdeni az életével. A legérdeke-sebb negyvenes ismerőseim még most sem tudják.” Nos, kedves Vadidegenek! Megfogadnám azt a bizonyos első pontot. Nem pazarlom tovább az idejüket! Azt ajánlom, inkább olvassák el ezt a könyvet!

Pesti Zsuzsa

Irodalomtörténet

Márkus Béla:
Nem dolgozunk feledni
Kráter Műhely Egyesület,
192 old., 900 Ft

„Röpdolgozatok az újabb magyar irodalomról” – mondja a könyv alcíme s már ezzel két olvasói érzést indukál: felkelti kíváncsiságunkat csakúgy,

mint megbecsülésünket. Mert hát évek óta abban a (valószínűleg tév-)hitben élünk, hogy „újabb magyar irodalom”, amúgy istenigazából, nincs is, pótlékok, próbálkozások, kísérletek, alibi-művek, irodalomnak álcázott, valójában nekiszabadult dilettantizmust leplező opuszok, kidolgozatlan vázlatok, ötletforgácsok, politikai indíttatású konstrukciók a szépirodalom parókájában – a termék főként ilyesmi-ből áll. Mint kiderül, bennünk a hiba. Nincs módunk tájékozódni az áttekinthetetlen dzsungellé vált könyvkiadás teljes kínálatában. Márkus Bélának, a Debrecenben élő irodalomtörténésznek azonban türelme is, kedve is, módja is van erre, és lám, irigylésreméltoan sok értéket talál. Sőt, könyvéből úgy tűnik, kizárólag olyan alkotások születnek manapság, melyek a már szinte hódolattal felérő elemző-részletező leírást is megérdemlik. Márkus Béla nyitott ízlésű esztéta: Garaczi László műveit éppúgy képes befogadni, mint Sarusi Mihályét, Závada Pálét éppúgy, mint Nagy Gáspárét. Módszere sajátos (és roppant munka meg odafigyelés van mögötte): a műből vett tömérdek idézettel hűségesen és pontosan LEÍRJA, milyen szálakból, milyen tartalmakból szövődik eggyé a szóban forgó alkotás. Eljárása főként a prózánál eredményes. Feltűnően tartózkodik a minősítésektől, még inkább az értékeléstől vagy művek és írók irodalomtörténeti helyének kijelölésétől. (Kivételt, méghozzá alig titkolt ellenérzéstől motivált) egyedül a Gábor Miklós két könyvével foglalkozó írás jelent. Márkus jó értelemben pozitivistá dolgozatai (hogy mit jelent a „röp” előtag, nem igazán derül ki), biztos fogódzót jelentenek a tájékozódásban, és feltétlenül méltánylandó, hogy a legfiatalabb nemzedék éppoly értő olvasójára talál személyében, mint akiknek már életműve is van.

-s -s

Történelem

Machiavelli öröksége
Szerkesztette: Madarász Imre

Hungarovox Kiadó, 2000
 740 forint

A reneszánsz embereszmény megtestesítője volt Niccolò Machiavelli, igazi polihisztor, aki számos tudományágban alkotott figyelemreméltót. Neve említésekor mégis a legtöbb embernek *A fejedelem* (Il Principe) című könyve jut eszébe, amely a hatalom megszerzéséhez és annak megtartásához ad tanácsokat – kézikönyv az uralkodáshoz. A „machiavellista” egyértelműen pejoratív kifejezés, a gátlásokat nem ismerő, hatalomra törekvő személyekre ragasztják leginkább. A fejedelemben a szerző hatalmas műveltségére támaszkodva történelmi példák segítségével írja le, hogy mit célszerű cselekednie annak, aki a hatalom megragadására, illetve megőrzésére tör, és nagyon jól látja, hogy ebben a folyamatban az érzelmeknek nem lehet szerepe, az egymással ütköző érdekek nem engedik meg ezt a fényűzést. Machiavelli nem moralizál, hiszen nem arra a kérdésre keresi művében a választ, hogy jó-e, ha valaki emberek csoportját akarja irányítani, hanem ahhoz ad gyakorlati útmutatót, ha már így döntött, akkor milyen eszközökkel érje el azt. Sokan félreértették ezt a kis könyvet, ezért is fontos a most megjelent tanulmánykötet, amely *A fejedelem* értelmezéseit, főként félreértelmezéseit, illetve hatását vizsgálja. A könyv szerkesztője, Madarász Imre két, Ördögh Éva, Kaposi Márton, Giancarlo Cogo egy-egy tanulmánya árnyaltan tárja fel és történelmi kontextusba helyezi a Machiavelli-interpretációkat, bemutatva a különböző értelmezések – nem egy esetben politikai – hátterét. Az ismert italianisták tanulmá-

nyai kedvet csinálnak ahhoz, hogy újraolvassuk ezt az emberi természetéről szóló, hihetetlenül pontos alapművet.

H. B.

Szociológia

Bagota Edit:
Melegágy

Lányok, akik lányokat szeretnek
Léda Könyvek – Kijárat Kiadó
 244 oldal, 1200 Ft

A cím léha témakezelést sejtet, de szerencsére – tévedünk. Bagota kétértelmű sunyiság nélkül, becsületes szándékkal közelít a lesbikus szerelemhez és azt kívánja szemléletessé tenni, hogy ez a „más”-ság nem erkölcsi eltévelyedés, hanem olyan eredendő hajlam, aminek az elfojtása megnyomorítja az érintetteket. Épp ezért elvárható, hogy előítéletek nélkül, diszkriminációktól mentesen vegye tudomásul a társadalom. Csakhogy általában tudjuk, az érintettek bizonyítják is a velük készített beszélgetésekben, hogy messze vagyunk az elvárhatótól. A homoszexualitást ugyan már nem rendeli büntetni a polgári törvénykezés, ám az együtt élő párok nem vállalhatják egymást a törvény előtt, gyermeket nem fogadhatnak örökbe, s nem ritka az eset, hogy ha hajlamuk kitudódik, akkor elfordul tőlük a családjuk, ürügyet talál a tőlük megszabadulásra a munkahelyük, és joga érez jó néhány „tisztessé” polgár, hogy megvetés tárgyának tekintse őket.

Bagota Edig tizenhét lesbikus-kussal készített interjú, mindegyik vállalja nemi vonzódását, de a nevét nem adja. Miért? A fent felsorolt okokat kapja válaszul, s ennyivel Bagota be is éri. Az olvasó azonban – aki, mint e sorok írója is, már több emberi szenvedést látott, mint a könyv szerzője – úgy gondolja, hogy nem a „buzizástól” félnek az

emberek, hanem attól, hogy a nemi életükről beszéljenek. És ez nemcsak a homoszexuálisokra vonatkozik, hanem mindenkire: azonosító jegyek közzététele mellett senki sem vállalja, hogy beszámol szexuális élete technikai részleteiről. Márpedig az egyneműek szerelmi életét nem az teszi rejtelmessé, hogy milyen lelki rezdüléseket élnek meg, hanem az: „Hogy csinálják?”

A könyv szerzője nem teszi fel ezt a kérdést – végül az *Egymásra nézve* című film rendezője tudósít – s így azzal sem szembesül, hogy megkülönböztesse a nemi aktust és a szerelmet. Őszinte, gyermeki naivitással szakadatlanul arra kíváncsi, hogy miért nem hetero, az ami homo. Genetikai program? Viselkedési minták? Szerepváltás? Érdeklődése ekörül forog és tagadhatatlan ámulattal nézi a homoszexuálisok promiszkuitását. Sajnos fel sem villan benne, hogy a heteroszexuálisok többsége sem monogám, vagy csak kényszerből az, és a szerelem, a nemi élet és a házasság örömei távolról sem esnek egybe a hetero-világban sem. Nem kell ironikusnak lenni, hogy kívánjuk: ám legyen szabad az egyneműek házassága, anyagi életük közössége, a gyermeknevelés gondja. Ezzel nem fog nőni a kiskorúak veszélyeztetése (a heteroszexuális szülők sem mind angyalok), és épp olyan terheket viselhetnek a homo-párok, mint a heterók. Erősen valószínűsíthető, hogy az ostromlott várszindróma lépne életbe: aki benn van, az ki akar kerülni, aki kinn van, az meg be. Bagota Edit becsületes, de naiv munkát végzett, mint minden kezdő detektív: a világot csak annyiban érzékelte, amennyiben az a gyanúját (itt: jó szándékát) igazolta, s nem kételkedett riportalanyai önismeretében. Boldog volt, hogy neki „megnyílnak”, s a beavatottság örömétől nem vette észre, hogy esetleg csak azt a képet látja, amit azok – megengedem: álnokság nélkül – mutatni akarnak magukról. A

leszbikusokat látta, a nemi hajlamaik miatt kitagadottakat, de a nemiségben zavarodottan elárvult, elavult törvényekkel bajmóldó, szociálisan is nyomorgó embert, akinek a magánéletébe belebeszél a római pápa éppúgy, mint a lakóbizottsági elnök – nem nagyon.

-kes

Kultúrtörténet

Ráta János:

A szellem kalandjai

Elipszilon, 2000

Az ember szeretne hinni a csodákban, ősi vágya, hogy a születünk-vagyunk-meghalunk létezés dimenzióit kitágítsa, bízva abban, hogy a lélek a test halálával tovább él. Ez a hit nem elégszik meg a reménnyel, bizonyítékokat akar. Az emberiség írott emlékei számtalan természetfölötti jelenségről szólnak, igaznak, megtörténtnek állítva azokat. A modern tudomány kialakulásával úgy tűnt, végleg eldőlt: a spiritizista jelenségek tehetőséges csalók műsorszámái, esetleg valóban megmagyarázhatatlan és a materiális világon túlmutató jelzések. Ráta János *A szellem kalandjai életem innen és túl* című, először 1988-ban megjelent könyvében az elmúlt 150 év legismertebb spiritizista médiumainak történeteit ismerteti, kitérve a leplezett családokra és a megmagyarázhatatlan jelenségekre egyaránt. A szerző az esetek bemutatása során nem foglal állást, de az olvasók számára egyértelművé teszi, hogy szkepszise ellenére nem hajlandó a megismerés materiális és racionális módjának kizárólagosságát elfogadni. Lehetne ez akár nyitottság is részéről, azonban a könyv elolvasása után egyértelmű, hogy sokkal inkább bizonytalanságról van szó. Míg Carl Sagan, a neves űrkutató, aki szintén foglalkozott „paranor-

mális” eseményekkel, egyik munkájában kijelentette, hogy ő lenne a legboldogabb tudós, ha kiderülne, hogy új távlatok vannak az ember előtt, tudományos tevékenységével – eddig – önmaga boldogtalanságán dolgozott, hiszen számtalan, a közvéleményt erőteljesen foglalkoztató rendkívüli eseményről bizonyította be, hogy ámitásról, dezinformációk önálló életrekeléséről van szó. Ráta mentességére lehet felhozni, hogy könyve a spiritizmus kivonatos kultúrtörténeteként is olvasható, azonban féltő, hogy az ezoterikus könyvek tipikus grafikai megoldásait utánzó borító miatt nem a kíváncsi, történeti érdeklődésű olvasók, hanem a „titkos tanok” szerelmeseinek a kezébe jut csak el a könyv.

habe

Matematika

Reuben Hersh:

A matematika természete

Typotex Kiadó, 2000.

358 oldal, 2300 Ft

A köztudatban a kör négyesítője a meddő küzdelem, a felesleges erőpocsékolás szinonimája, ahogy a $2 \times 2 = 4$ a legegyszerűbb alapigazság. Az a tudomány, ahol az első probléma vizsgálatával igen sokan foglalkoznak, az utóbbit pedig szinte mindenki bizonyítandónak véli – a matematikafilozófia. Két egymástól távolinak tűnő terület határvidéke ez, márpedig aki ilyen bizonytalan környékre kalandozik, jó, ha rendelkezik megbízható kalauzzal. Reuben Hersh könyve kiválóan megfelel erre a célra.

Miközben a szerző a matematika helyét keresi az emberi kultúrában, mindkét oldalról elvezet minket az említett határhoz. Az első rész a matematika filozofikus mélységekbe vezető problémáit elemzi,

mint például a végtelent, az egyet, a folytonosságot, vagy egy alapigazság megdönthetőségét. Ezután szintizista filozófiatörténet következik, sorra véve és röviden ismertetve mindenkit, aki a kezdetektől napjainkig hozzászólt a matematikához. Egy-egy filozófusi életmű olykor félmondatos összegzését persze érheti kritika, ennek ellenére nagyon fontos és hasznos, sokak számára alapvető jelentőségű lehet ez az áttekintő rész. Itt jut el a szerző a keresett végkövetkeztetéshez, a humanista matematikafilozófiához, amely szerint „a matematika humán tevékenység, az emberi kultúra és társadalom terméke és jellegzetessége, és tükrözi annak alakulását, változását”.

A könyv végén Matematikai összefoglaló címmel egy terjedelmes rész ismerteti a korábban felmerült problémákat. Az itt leírtakra már a legkevésbé sem igaz az előszó azon kijelentése, hogy a könyv nem kíván matematikai vagy filozófiai előismerteket. Itt szinte minden szerepel, ami miatt a matematikát szereti, aki szereti és gyűlöli, aki gyűlöli. Talán ettől igazán emberi az egész.

Szikói Gábor

Sorozat

UNIKUM KÖNYVEK

Leonhard Frank:

Jézus tanítványai

Gádor Béla:

Néhány első szerelem története

Bp. 2000. K.u.K. Kiadó

228 és 241 oldal

Két kötet: egy sorozat, az Unikum-könyvek két darabja, amelyeket egész világ választ el egymástól. Az egyik német szerző műve, a másikat a magyar humoros irodalom legjelesebb alkotóinak képviselője jegyezte. Az egyik a második világháborút követő évek Németországa-

ban, a huszonöt perc alatt lerombolt Würtzburgban játszódik, ahol minden második ház pótolhatatlan műemlék volt az ostrom előtt, s ahol – mint bárhol a világon – minden egyes ház családok visszavarázsolhatatlan otthona, s pinceoduvá változott.

A másik könyv színhelye a század eleji Magyarország a maga sajátos, társadalmi különbségek szabdalta, mégis valceres-tánciskolás miliójével. Az egyikben az életbenmaradásért küzdenek a földönfutókká lett lakosok, a másikban a felnőtté válás szegénységgel nehezített gyötrelmeiről olvashatunk a kacagtató részletek mellett mélyértelmű igazságokat.

Mi a közös a két könyvben? Az, hogy serdülők a főszereplői. Az, hogy újra rácsodálkozunk az örökké érvényes mondásra: a fiatalág és a szerelem mindent legyőz. Hogy a szegénységnek a lélekjobbító, erkölcsi tartást is adó oldalával ismerkedünk meg. A szerelem egyikben sem cupogós, csöpögős, ahogyan sajnos, az elhibázott fedélterv vagy éppen vevőcsalगतó szándékkal mai romantikával átitatott borító sugallja. Kár, hogy nem azokat vonzza, akik ezt a fajta olvasmányt igénylik. Mert Gádor Béla könyvében az első szerelem több rövid írásban nem is az emberek közötti testi vagy lelki vonzalomról szól, hanem a kapros rétes, a korcsolya vagy a pályadíj megszerzésére, elnyerésére irányul.

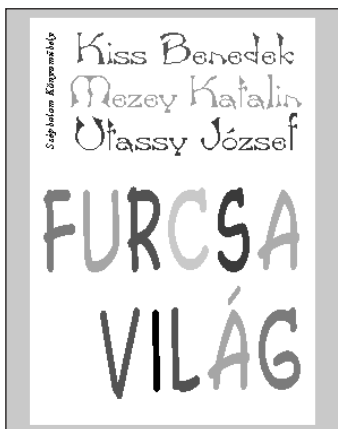
Leginkább az rokonítja a szememben ezt a két könyvet, hogy bátran ajánlanám akár 12–14 éves olvasóknak is. Tenném ezt igényes, ugyanakkor szórakoztató irodalmi tartalmuk, Gádor egészséges humora és Frank mértéktartó patetizmusa, valamint mindkettejük egyéniségbe beleivódó erkölcsi üzenete miatt, amit mai napság oly szűkkeblűen adagol a média sorozataival és a lektűrökkel elárasztott világ.

(mátraházi)

Az olvasás örömforrás

Néhány új gyermekkönyvről 2.

■ Ha már ezt a címet adtam a lapunk 15. számában megjelent szemle első részének, hadd maradjak ennél, noha meg kell állapítanom, „sikerült” meglehetősen patetikusan kifejezmem vele azt az egyszerű tény, hogy olvasni jó – szerintem. (Persze focizni, úszni, kirándulni, zenét hallgatni, tévézni, dumcsizni is jó, nem akarom én azt mondani, hogy a könyvmoly legyen az embergyerek példaképe.) Ugyancsak önkritikusan meg kell állapítanom, hogy az alcím kissé pontatlan, hiszen egy-két régi könyvről is írtam, ami csak kiadványnak új. Igaz, mindez teljesen mellékes, ha az a mű értékes, időtálló és újabb és újabb generációnak szabad ajánlani. (V.ö. Egy csecsemőnek minden vicc új.)

Kiss Benedek, Mezey Katalin és Utassy József nevét a hatvanas évek második felében jegyezhetjük meg, mindhármán a „kilencek”-nek nevezett, akkoriban induló költőcsoporthoz tartoztak, azóta jelentős életművet alkottak, és közös bennük, hogy gyerekvers-köteteik is megjelentek, de Mezey Katalin mesekönyvet és ifjúsági regényt is írt. Hármójuk egy-egy kis kötetnyi versét kötötték egybe tulajdonképpen most egy antológiává, amelyhez varázslatos illusztrációkat készített Rényi Krisztina. Az itt olvasható 20–20–25 különböző „hangszerelésű” gyerekvers szerzője méltó követője, utódja, képviselője – ami a gyerekeknek

szóló lírát illeti, s ez nem akármilyen mérce – a Weöres Sándor-i, Kormos István-i, Zelk Zoltán-i és Nemes Nagy Ágnes-i hagyománynak.

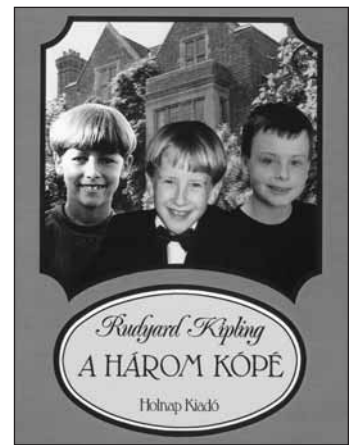
Olvastam is, hallottam is egy digitális szerkesztőről, állítólag az lesz a jövő évszázadban (évezredben) „a könyv”. Hááát, én nem bárom, föl tudom mérni az előnyeit, elég ha eszembe jut, hogy lehet (hogy nem lehet) egy lakásban öt-hatezer kötetet elhelyezni, rendben (és észben) tartani, s ha nem zárom is ki, hogy valaha jómagam egykor majd ilyen digitális könyvet fogok olvasni, egyelőre beérem azzal a nem kevés örömmel, amit egy mutató, szép kiállítású könyv kézbevétele jelent. Az ember meggusztálja a borítót, elolvassa a fűszöveget és belelapoz, és látja például, hogy szebbnél-szebb belső illusztrációk díszítik a kiadványt, már kedvet kap az el(fel)olvasásához. Hogy ez miről jutott eszembe? A Móra Aranykönyvek sorozat a magyarságunkat meghatározó szellemi kincsekből, a népmesékből ad válogatást. Kiváló mesegyűjtők, folkloristák, írók és költők (Benedek Elek, Kriza János, Arany László, Illyés Gyula, Szendrey Zsigmond, Kálmány Lajos) „közreműködésével” állt össze egy értékes kötet, amely – merem állítani – népmeséink legjavát reprezentálja. A grafikus az egyéni stílusáról könnyen felismerhető Vida Győző.

És most valami mást! De mennyire más! Abszolút meglepetés, legalábbis nekem, *Alberto Moravia* meséinek kötete. Erről az olasz íróról mindig egy komoly, sőt komor úr jutott eszembe, erre itt van ez a sziporkázóan szellemes, mélyértelmű, szórakoztató kötet, amelyben nem úgy kezdődnek a mesék, hogy „Hol volt, hol nem volt”, hanem így: „Egymilliárd éve is megvan annak...” Szóval az idők mélyén, a legeslegmélyén játszódnak ezek a fura, elgondolkodtató, történelem előtti történetek,

amikor még csak állatok népesítették be a földet, olyan furcsa formájú hüllők, madarak és emlősök, amelyeket csak *Sajdik Ferenc* tud megmintázni. A természet nem jó és nem rossz, viszont csupa titok és meglepetés, tanúsítja Moravia könyve. S két fontos megjegyzés is olvasható róla az előszóban: ezek szerint csipkelődő, ám figyelmeztető erejű történetek ezek, továbbá nincs álságos negédeskedés, hamis érzélgés – elmúlás van, ború, szomorúságos szomorúság...Ja, hogy összességében mégsem, sőt egyáltalán nem lehangelő Moravia meséi?! Ez valószínűleg az igazi irodalom varázsának, a katarzisznak köszönhető.

S ha azt mondom, felnőtteknek is érdemes elolvasni ezeket a meséket, cseppet sem túlzok, és egy kis idézettel mindjárt szeretném is felkelteni az érdeklődésüket. Olvassunk bele például a semmirekellő Ádámról és Éváról szóló írásba. A bibliai teremtéstörténet kissé frivolon kiforgatott, kellőképpen profán, de hallatlanul ötletes sztorija Moravia előadásában (a szokásos fél mondat után) így indul: „...egy bizonyos Kí Gyó, akinek jól fel volt vágva a nyelve, és meglehetősen kihívó képpel mászkált, és ezért az Ügyvéd csúfnéval illették, gondolataiba merülten sáfakált egy ösvényen, egy szépséges, kristálytisza vízü patak mentén. Hogy miért volt olyan gondterhelt? Mert egy Jevé-hovo-vava nevű kertész nemrégiben megkérte, vesse latba ékesszólását, és járjon közbe valami bonyolult ügyben; ő pedig beleegyezett, de most már bánta, és szeretett volna szabadulni a feladattól, egyáltalán: mindenféle ügyesbajos dologtól. Csak hogy Jevé-hovo-vava egy kosár frissen szedett füget ígért, és Kí Gyó fölöttébb kedvelte a füget, különösen a frisset, úgy érezte, nem képes lemondani róla. Mit tegyen hát?” Mit tett hát? Lásd a folytatást a kötetben!

Lám, Moraviáról kiderült, hogy volt humora, de hogy eleve gyerekeknek szánta volna az imént fölemlített „meséket”, abban nem lehetünk egészen biztosak. *Rudyard Kipling* viszont biztosan nem ifjúsági olvasmányoknak szánta halhatatlan re-

mekművét, *A dzsungel könyvét*, mégis nálunk a Gyermek- és ifjúsági irodalom című főiskolai jegyzetben és hasonló című meg tematikájú kézikönyvekben esik szó róla leginkább. Az „irodalmi végzet” belőle is – tudtán és szándékán kívül – ifjúsági írók csinált, csakúgy mint Defoe-ból, Swiftből. A fordító, Benedek Marcell gondolatát főképp azért idézem, mert rögtön meg is nyugtat bennünket, amikor előszót ír az eredetileg *Stalky & Co* címmel megjelent Kipling-műhöz. Ha valamely mű a gyerekirodalom kanonizált része lesz, az nem lesüllyedés, hanem felszárnyalás. A három kópé (*Stalky, M'Turk és Beetle*) kollégiumi kalandjai, ellenszenves tanáraikkal szemben elkövetett csínytevéseik, diáktársaik megleckéztetése végsősoron előkészület az élet (jelen esetben az angol világbirodalom nyújtotta) nagy feladataira. Az örök diáktanár ellentét karakteres rajzát kínálja ez a regény, ugyanakkor konkrétan betekinthetünk általa a múlt század második felének angol iskolai világába. Most, amikor a fél világ gyerektársadalmára Harry Potter kalandjain keresztül, érdekes összehasonlítást tehetünk egy hajdani és egy mai bestseller között!

Kiss Benedek – Mezey Katalin – Utassy József: *Furcsa világ. Versek gyermekeknek. Széphalom Könyvműhely*. 104 old., 980 Ft; *A Zöldszakállú király*. Móra Könyvkiadó. 128 old. 1398 Ft; *Alberto Moravia: Történelem előtti történetek*. Móra Ferenc Könyvkiadó. 156 old. 1398 Ft; *Rudyard Kipling: A három kópé*. Holnap Kiadó. 254 old. Cs. A

Megjelent könyvek

2000. augusztus 11–24.

A

- A büntetőeljárás.** KJK-Kerszöv. ISBN: 963-224-552-0 kötött: 4032 Ft
- Ádám Lóránt:** Kártérítési felelősség a munkajogban. HVG-ORAC. (Munkajogi füzetek sorozat) ISBN: 963-9203-63-7 fűzött: 1344 Ft
- Agrippa von Nettesheim, Henricus Cornelius:** Okkult filozófia. 2. köt., Hermit. ISBN: 963-85948-7-X fűzött: 1260 Ft
- Általános történelmi fogalomgyűjtemény.** [Tankönyv]. Holnap. ISBN: 963-346-346-7 [hibás ISBN 963-346-261-4] fűzött: 890 Ft
- A magyar helyesírás szabályai.** 11. kiad., Akad. K. ISBN: 963-05-7735-6 kötött: 1580 Ft
- A magyar nemzet története.** 18., Kassák. ISBN: 963-9100-46-3 kötött: 3920 Ft
- A megszentelt ország.** [6.] Magyar Ünnepek. Jelenkor. ISBN: 963-676-256-2 kötött: 1500 Ft
- Andrews, John N.:** A szombat története. Bibliáisk. Közössége. ISBN: 963-7427-55-4 fűzött: 1700 Ft
- Angol tesztek nyelvizsgára.** Black & White K. ISBN: 963-6260-48-7 fűzött: 699 Ft
- Aranyalma.** Játék hagyomány. FPI – Örökség Alapítvány. ISBN: 963-5011-68-7 fűzött: 1350 Ft
- Aranyalma [videofilm].** Játék hagyomány: eredeti játékvételek, elbeszélések a játékok hátteréről: az Aranyalma című könyv melléklete. FPI – Örökség Alapítvány. 1890 Ft
- A szerzői jogi törvény magyará-**

- zata.** KJK-Kerszöv. ISBN: 963-224-544-X kötött: 10304 Ft
- Aszódi Imre:** Zrínyi Ilona. Történelmi dráma. Filács. ISBN: 963-85997-7-4 fűzött: 653 Ft
- A Tábi puding lakoma.** Egmont Hungary. (Teletubbies) ISBN: 963-627-397-9 fűzött: 338 Ft
- Atkinson, Mary:** Az indiai fejmasszázs művészete. [Szépség és egészség az ujjak segítségével]. Holló. ISBN: 963-9305-7-0 kötött: 2180 Ft
- Atreya:** A pránagyógyászat alapjai. Édesvíz. ISBN: 963-528-445-4 kötött: 1390 Ft
- Az irodalmi szöveg antropológiai horizontjai.** Osiris. (Osiris tankönyvek) ISBN: 963-379-640-7 kötött: 2840 Ft

B

- Babits Mihály:** A gólyakalifa. Osiris. (Millenniumi könyvtár 83.) ISBN: 963-379-929-5 kötött: 590 Ft
- Bacsoni Pál:** Egyszerűen Excel for Windows 97. Panem. ISBN: 963-545-234-9 fűzött: 990 Ft
- Bálint Ágnes:** Szeleburdi család. 5. kiad. Móra. ISBN: 963-11-7558-8 kötött: 980 Ft
- Bárnkopf Zsolt:** Az érzelmek könyve. Flaccus. ISBN: 963-85960-4-X fűzött: 750 Ft
- Barta Judit – Kovács István:** A speciális társaságok iratmintatára. a társaságok különös formái – azonosságok, eltérések a gazdasági társaságokkal – iratmintákban. KJK-Kerszöv. (Iratmintatár) ISBN: 963-224-548-2 fűzött: 6496 Ft
- Bényei Tamás:** Rejtélyes rend. A krimi, a metafizika és a poszt-

- modern. Akad. K. (Modern filológiai füzetek 57.) ISBN: 963-05-7736-4 fűzött: 1400 Ft
- Béres Endréné:** Történelmi személyek kislexikona. általános és középiskolások számára. Black & White. ISBN: 963-85549-8-3 fűzött: 625 Ft
- Bernáth Zoltán:** Trianon, Párizs, Jalta századában. Egy bíró keskeny ösvényen, szakadék szélén. Püski. ISBN: 963-9188-74-3 fűzött: 1250 Ft
- Bertók István:** Biológiai témavázlatok felvételizőknek. Tóth. ISBN: 963-9081-97-3 fűzött: 625 Ft
- Bevezetés a filozófiába.** Szöveggyűjtemény. Holnap. ISBN: 963-346-263-0 fűzött: 850 Ft
- Bihari Péter:** A 20. század története fiataloknak. Tankönyv. 9. kiad. Holnap. ISBN: 963-346-318-1 fűzött: 790 Ft
- Birkner, Friede:** Alpesi idill. Bastei Budapest. (Hedwig Courths-Mahler lányának regényei) ISBN: 963-296-384-9 fűzött: 596 Ft
- Blázsovcics József:** Ennyit kell(ene) tudnod matematikából. 6. kiad. Akkord – Panem. ISBN: 963-780-371-8 fűzött: 990 Ft
- Bolyai.** Biográfia, bibliotéka, bibliográfia. Better – Püski. ISBN: 963-86040-3-4 kötött: 2800 Ft
- Boulle, Pierre:** Híd a Kwai folyón. M. Kvklub. (Híres háborús regények) ISBN: 963-547-137-8 kötött: 1450 Ft
- Bromfield, Louis:** Akinek minden sikerült. Black & White. ISBN: 963-9064-29-7 fűzött: 425 Ft
- Burgess, Anthony:** Gépnarancs.

Európa. ISBN: 963-07-6802-X kötött: 1500 Ft

C

- Calvino, Italo:** Az egymást keresztező sorsok kastélya. Európa. ISBN: 963-07-6793-7 kötött: 1500 Ft
- Capote, Truman:** Hidegvérrel. Európa. (Európa diákkönyvtár) ISBN: 963-07-5668-4 fűzött: 720 Ft
- Castelot, André:** Joséphine. Európa. ISBN: 963-07-6720-1 kötött: 2500 Ft
- Catta, Nicole:** Szicília. Teljesen aktualizált kiad. Orbán. (Polyglott útikalauz) ISBN: 963-9230-03-0 fűzött: 1270 Ft
- Chisholm, Jane – Beeson, David:** Biológia. 10–14 éveseknek. Holnap. (Tan-társ könyvek) ISBN: 963-346-180-4 [hibás ISBN 963-346-148-8] kötött: 990 Ft
- Cole, Martina:** A szatír. Alexandra. ISBN: 963-367-789-0 kötött: 1980 Ft
- Coote, Roger:** Fiúk kézikönyve. Alexandra. ISBN: 963-367-225-2 kötött: 1980 Ft
- Coote, Roger:** Lányok kézikönyve. Alexandra. ISBN: 963-367-224-4 kötött: 1980 Ft
- Cornwell, Bernard:** A tél királya. 1. ISBN: 963-367-717-3 kötött: 1980 Ft
- Courths-Mahler, Hedwig:** Szép ismeretlen. Bastei Budapest. (Hedwig Courths-Mahler regényei) ISBN: 963-296-392-X fűzött: 548 Ft
- Cronin, Archibald Joseph:** A körorvos. Alexandra. ISBN: 963-367-477-8 kötött: 1290 Ft

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kedves Olvasónk!

Azt javasoljuk Önnek: fizessen elő lapunkra! Sokféle terjesztési módszert kipróbáltunk, és meg kellett állapítanunk, hogy egyik sem vetekszik az előfizetés módszerével, mert az előfizetés – a legkényelmesebb, ugyanis a kézbesítő az Ön otthonába juttatja el a lapot, – a leggyorsabb, mert a megjelenő lapszámokat az árusítás megkezdésével egyidejűleg kapja kézhez,

MEGRENDELÉS

Megrendelem a Könyvetet 1 évre 2880 Ft előfizetési díjért. Kérem, küldjenek postai csekket az előfizetési díj befizetéséhez.

NÉV.....

CÍM.....

– a legbiztosabb, mert véletlenül sem marad ki egy lapszám a sorozatból,
– a legkedvezőbb, mert az előfizetők kedvezményes áron kapja a lapot.
Sokat emlegetett adat, hogy Magyarországon évente kb. 9000 különböző könyv jelenik meg, a tankönyveket nem számítva, de nem mindenki gondol bele abba, hogy ez átlagosan óránként egy, napi 24, heti 168 könyv megjelenését jelenti. Nagyon nagy szám ez, ennyi könyvújdonosság között az eligazodás már nem lehetséges segítség nélkül, és ez a segítség a Könyvhét. Legyen Ön is rendszeres olvasónk, barátunk, előfizetőnk, fizesse elő lapunkat, hogy naprakészen tájékozott lehessen a kulturális élet egy jelentős területén, a könyvek világában.

A Könyvetet megrendelheti
a szerkesztőség címén:

1114 Budapest, Kanizsai utca 41. levélben vagy az itt található kitöltött, kivágott megrendelőszelvényen,
vagy faxon a 466-0703 telefonszámon.

Harry Potter

Megjelent!

J. K. Rowling:

Harry Potter és az azkabani fogoly

1590 Ft

És mikor jön a folytatás?

A sorozat negyedik kötete, a *Harry Potter és a tűz serlege* már idén karácsonyra megjelenik magyarul is. Ígérhetjük: nem csak az oldalak száma lesz a korábbiak kétszerese, de izgalomból, humorból, meséből is a kétszeresét kapja az olvasó. Az Animus Kiadó mindent elkövet, hogy ahogyan az eddigi, úgy az újabb Harry Potter-történetek is a lehető leghamarabb megjelenjenek magyarul, néhány hónappal a brit kiadás után. Még további három könyv megírását ígérte a szerző, tehát a teljes sorozat hétrészes lesz. A filmváltozat javában készül, a sorozat első kötetéből. A Reszkessetek betörők rendezője, Chris Columbus forgatja, a Warner Bros. műhelyében. A bemutatót 2001 novemberére ígéri.

Animus Kiadó
Telefon: 200-8481, 200-8455

Könyvszenzációk a Háttér Kiadótól

Dr. Susanne Forward: MÉRGEZŐ SZÜLŐK

Lélek-kontroll sorozat, kb. 1300 Ft

A szerző számos döbbenetes esetleírással illusztrálja a szülő és a gyerek között fennálló, gyakran toxikus kapcsolatot. A könyv értéke a bátor hangnem és közérthetőség mellett az a mély együttérzés, amellyel a szerző a mérgező szülők áldozatait az igazsággal való szembenézésre bátorítja. Arra buzdít, hogy az áldozatok felismerjék magukban a sérült gyermeket, és ezáltal meggyógyítsák azt. Ez a könyv egyike azon keveseknek, melyek valóban képesek megváltoztatni életünket, legyünk akár mérgezett áldozatok, akár mérgező szülők mi magunk is.

Kati Reкаи:

THE ADVENTURES OF MICKEY, TAGGY, PUPPO AND CICA AND HOW THEY DISCOVER ITALY

1000 Ft

A – természetesen humanizált – állatkák kalandjai ürügyén az ifjú olvasó bájos, de reális mese keretében dióhéj útikönyvet kap a meglátogatott ország legérdekesebb látnivalóiról. A szerző azokat a látnivalókat emeli ki, amelyeket, ha valaki csak két-három napot tölthet az országban, feltétlenül érdemes megnéznie. Az angol szöveg alap-középfokú tudással könnyen olvasható, és rengeteg hasznos, hétköznapi szó és kifejezés szerepel benne. A kötet tehát nyelvyakorlásra is kitűnően alkalmas. A könyvet végig színes illusztrációk gazdagítják.

Háttér Kiadó: 1134 Budapest, Váci út 19. 11-12. épület

Levél cím: 1525 Budapest, Pf. 97.

T/F: 320-8230, 329-7293, Üzenetrögzítő: 221-6239

E-mail: hatterkiado@matavnet.hu

Fantasy Könyvújdonság

David Farland:

Rúnalovagok – I-II.

Hatalmas seregének élén Raj Ahten, a Délvidék rúnaura Észak felé vonul. Legyőzhetetlen harcosok és fagyóriások tizezrei özőnlenek, hogy elfoglalják a Felvidék kulcsát, Sylvarresta várát. Az ifjú Orden herceg és hűséges testőre, a hatalmas erejű Borenson is a vár felé tart. Amikor megneszselik a támadás tervét, eszevesztett hajszá kezdődik, hogy még idejében figyelmeztessék a királyt. Mindeközben Homályerde mélyén, ahová ember nem merészkedik, új életre kel a Föld hatalmas, ősi mágija. Ezúttal több forog kockán, mint egy királyság. Az ősi fák közé idegen lények merészkedtek, és magának az Életnek a fennmaradását veszélyeztetik.

Az amerikai szerző, David Farland, a fantasy irodalom legújabb csillaga a Rúnalovagokkal elsőrangú történetet alkotott, olvassd el, és felejthetetlen kalandban leszel részes!

A kétkötetes regény (2 x 310 oldal) kedvezménytel megrendelhető a kiadótól, kizárólag belföldi postautalványon, a darabonkénti 950 Ft-os bolti ár helyett együttesen 1500 Ft-ért. A kiadó az elküldés költségét átvállalja. Az utalványra kérjük ráírni a megrendelt könyv címét.

Cím: Excalibur Könyvkiadó, Szeged, 6701 Pf.: 136.

Megjelent a Pályaválasztás, továbbtanulás 2001

PÁLYAVÁLASZTÁS, TOVÁBBTANULÁS 2001

Budapesti iskolák
Főváros környéki iskolák
4, 6, 8 osztályos gimnáziumok
Szakközépiskolák
Szakmunkásképzők, szakiskolák
Középiskola utáni képzés
Felnőttoktatás
Tanfolyami képzés
Nemzetiségi oktatás
Egyházi és magán iskolák
Fogyatékosok továbbtanulása
Szülők, tanulók tudnivalói

OKKER

OKKER Pedagógus Könyvesbolt és Csomagküldő Szolgálat

1067 Budapest, Podmaniczky u. 37.

Tel./fax: 302-7370, 312-2851

1390 Budapest, Pf: 167

OKKER Iskolamester Taneszköz és Könyvesbolt

1132 Budapest, Kresz G. u. 21.

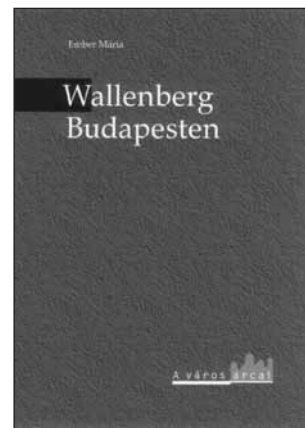
Tel./fax: 320-4176

e-mail: okker@elender.hu

című tanácsadó könyvünk, amely segít az iskolaválasztásban, hasznos információkat tartalmaz a továbbtanuló diákoknak és szüleiknek. A kiadvány ára 810 forint.

10 példánytól
20% kedvezményt adunk!!!

Városháza Kiadó

A város arcai sorozat legújabb kötete

**Ember Mária:
Wallenberg
Budapest**

(B/5, 200 oldal, 1200 Ft)

Terjeszti a Sík Kiadó
1064 Budapest,
Podmaniczky u. 65.
Tel./fax: 331-6332,
e-mail: sik@matavnet.hu

Cronin, Archibald Joseph: Gracie. Alexandra.
ISBN: 963-367-238-4 kötött: 1290 Ft

Cronin, Archibald Joseph: Szent száműzetés. Alexandra.
ISBN: 963-367-456-5 kötött: 1290 Ft

CS

Cser Ferenc: Gyökerek. Töprengések a magyar nyelv és nép Kárpát-medencei származásáról. Szerző.
kötött: 3360 Ft

Csillag András: Joseph Pulitzer és az amerikai sajtó. Osiris.
ISBN: 963-379-737-3 fűzött: 1480 Ft

D

Davies, Paul: Az ötödik csoda. Az élet eredetének nyomában. Vince.
ISBN: 963-9192-78-3 kötött: 1995 Ft

Demeter M. Ibolya: Visual Basic 6.0 lépésről lépésre. Panem. (Programozók könyvtára)
ISBN: 963-545-218-7 kötött: 2900 Ft

De Vries, Simon Philip: Zsidó rítusok és jelképek. Talentum.
ISBN: 963-8396-09-1 fűzött: 2500 Ft

Dipszi táncol. Egmont Hungary. (Teletubbies)
ISBN: 963-627-399-5 fűzött: 338 Ft

E

Élías Katalin: Gyertek velünk... megszületni. [Magánkiad.]
ISBN: 963-640-421-6 kötött: 1400 Ft

Élías Katalin: Régimódi kurtizánok. [Szerző]
ISBN: 963-640-542-5 fűzött: 1200 Ft

Etzold, Hans-Rüdiger: Így csinálnál! 112. köt. VW Golf diesel. SIMÜFO
fűzött: 4480 Ft

Etzold, Hans-Rüdiger: Így csinálnál. 31. köt. Opel Ascona C ..., Opel Ascona dízel SIMÜFO
ISBN: 963-9041-22-X fűzött: 4480 Ft

Etzold, Hans-Rüdiger: Így csinálnál! 71. köt. Renault 19 és R19 Chamade. SIMÜFO
fűzött: 4480 Ft

F

Fábíán László: Madaraskönyv. Kortárs.
ISBN: 963-8464-97-6 fűzött: 1120 Ft

Fehér Erzsébet: A szövegkutatás megalapozása a magyar nyelvészetben. Tudománytörténeti vázlat. Akad. K. (Nyelvtudományi értekezések 147. sz.)
ISBN: 963-05-7730-5 fűzött: 1200 Ft

Filozófia: tankönyv. 2. mutatóval bőv. kiad., Holnap.
ISBN: 963-346-262-2 fűzött: 850 Ft

Földrajzi személyek lexikona. Tóth.
ISBN: 963-9081-52-3 fűzött: 500 Ft

Fülöp Ágnes – Grád András – Müller Mária: Droggal és alkohollal összefüggő bűncselekmények. HVG-ORAC.
ISBN: 963-9203-64-5 fűzött: 3360 Ft

G

Gall, Christine: Állatkák kagylóból, kőből és termésekből. Cser K. (Színes ötletek 2000/9.)
ISBN: 963-9003-98-0 fűzött: 547 Ft

Gera Pál: Ciánméreg és vidravedelem. Dokumentumkönyv a 2000. februárjában bekövetkezett ökológiai katasztrófa után a Szamos és Tisza folyókön folytatott vidrakutatásról. Alapítvány a vidrákért.
ISBN: 963-00-3526-X fűzött: 690 Ft

Giesser, Claudia: Ruhák átalakítása házilag. Típek és trükkök, útmutató lépésről lépésre. M. Kvkklub.
ISBN: 963-547-130-0 kötött: 1350 Ft

Goldoni, Carlo: A patikus. Négy komédia. Európa.
ISBN: 963-07-6806-2 kötött: 2000 Ft

Gordon, William: Dr. Fantom. Black & White.
ISBN: 963-9260-62-2 [hibás ISBN 963-9260-2] fűzött: 525 Ft

Grád András: Kézikönyv a strasbourgi emberi jogok ítélkezéséről. 2. átd. bőv. kiad., HVG-ORAC.
ISBN: 963-9203-55-6 fűzött: 4256 Ft

Gróh Gáspár: Egymásért vagyunk. Tanulmányok, kritikák. Kortárs.
ISBN: 963-9297-04-6 fűzött: 1300 Ft

Grüner, Antje: Inycsiklandó grillételek. Holló. (Könnyen, gyorsan, finomat)
ISBN: 963-9305-00-6 fűzött: 749 Ft

Gulyás Imre: Apáink a Donnál. Csokonai.
ISBN: 963-260-151-3 fűzött: 600 Ft

Gulyás István: A magyarság húszéves éve. Szerző.
ISBN: 963-640-645-6 fűzött: 1200 Ft

H

Habe, Hans: Az ördög ügynöke. K.u.K. K.
ISBN: 963-9173-49-5 kötött: 1500 Ft

Harper, Brian: Az örökség. General Press. (Szivárvány könyvek 3.)
ISBN: 963-9076-90-2 kötött: 999 Ft

Harsányi László: Gallföldön, rab-ságban. Hadifogoly-émlékezések: emberről növekedni a háború viharában. Mundus. (Mundus – emlékiratok)
ISBN: 963-8033-60-6 kötött: 1344 Ft

6 nyelvű útitisztár. Black & White K.
ISBN: 963-9260-86-X fűzött: 525 Ft

Hegyi Ildikó: Jaj, te gyerek! Nevelési helyzetek az óvodában. Okker.
ISBN: 963-9228-23-0 fűzött: 1160 Ft

Hernádi Sándor: Helyesírási önképző. 6. kiad. Ciceró.
ISBN: 963-539-298-2 fűzött: 1500 Ft

Honffy Pál: Képek, mozgó képek, hangos képek. Médiaismeret kezdőknek. Műszaki Kvk.
ISBN: 963-16-2402-1 fűzött: 540 Ft

Honffy Pál: Útmutató a képek, mozgó képek, hangos képek című tankönyv használatához. Tanári segédanyag. Műszaki Kvk.
ISBN: 963-16-2677-6 fűzött: 510 Ft

Horányi Gábor – Pivártsi István: Magyar világjárók kalandjai. Palatinus.
ISBN: 963-9259-23-3 kötött: 2960 Ft

Hurley, Graham: Dübörgő vér. Alexandra.

ISBN: 963-367-736-X kötött: 1690 Ft

I

Ibsen, Henrik: Peer Gynt. Holnap.
ISBN: 963-346-351-3 kötött: 990 Ft

Irving, Nicole – Forintos Judit: Tanulj angolul. Holnap.
ISBN: 963-346-386-6 fűzött: 980 Ft

Irving, Nicole: Tanulj franciául. Holnap.
ISBN: 963-346-387-4 fűzött: 980 Ft

Irving, Nicole: Tanulj németül. Holnap.
ISBN: 963-346-380-9 fűzött: 980 Ft

J

Járosi Márton – Petz Ernő: Uniós csatlakozás előtt a magyar energiapolitikáról. Püski.
ISBN: 963-9188-89-1 fűzött: 350 Ft

Játékos tanul 7 éveseknek. 1. Környezetismeret. Pauz – Westermann. (MiniLÜK)
ISBN: 963-9159-42-5 fűzött: 420 Ft

Játékos tanul 8 éveseknek. 1. Környezetismeret. Pauz – Westermann. (MiniLÜK)
ISBN: 963-9159-71-9 fűzött: 420 Ft

Jókai Mór: Az arany ember. Talentum – Akkord. (Talentum diákkönyvtár)
ISBN: 963-645-038-2 fűzött: 698 Ft

Junga, Michael: Számolni tanulok. 1. Játékos feladatok. Pauz – Westermann. (MiniLÜK)
ISBN: 963-9159-28-9 fűzött: 420 Ft

K

Kahl, Rita: Frottírállatok. Cser K. (Színes ötletek 2000/8.)
ISBN: 963-9003-99-9 fűzött: 547 Ft

Kanyar József: Honismeret és nemzetudat. [Életrajzi vallo-más]. Püski.
ISBN: 963-9188-88-3 fűzött: 980 Ft

Karácsonyi Béla: Retroversio. Latin grammatika a gyakorlatban. Belvedere Meridionale.
ISBN: 963-00-3070-5 fűzött: 747 Ft

Karsai Mihály: "Ezen vöfi Könyv a Karsai Mihályé". Vöfélykönyv Székről. EFI – L'Harmattan. (Folklór)
ISBN: 963-00-3136-1 fűzött: 840 Ft

Katolikus iskolák Magyarországon. M. Kat. Püspöki Kar Iskbiz. – Kat. Ped. Szervezési és Továbbk. Int.
ISBN: 963-00-3116-7 kötött: 500 Ft

King, Stephen: Borzalmak városa. Európa.
ISBN: 963-07-6798-8 fűzött: 1200 Ft

Krisa, Bohdan: A legszebb virágos növények. [Képes lexikon: amit a növényekről tudni kell]. Új Ex Libris.
ISBN: 963-9031-65-8 kötött: 2980 Ft

Koch, George – Loney, Kevin: Oracle8. Teljes referencia. Panem. (Programozók könyvtára)
ISBN: 963-545-219-5 kötött: 5900 Ft

Körmendi Lajos: Az én Karcagom avagy Bod László festőművész világjárásai és hazatalálásai. Barbaricum Kvműhely.
ISBN: 963-9145-07-6 fűzött: 500 Ft

Körmendi Lajos: Dátumversek. Barbaricum Kvműhely.
ISBN: 963-9145-06-8 fűzött: 300 Ft

Körmendi Lajos: Robinson az árokparton. Riportok. Barbaricum Kvműhely.
ISBN: 963-9145-08-4 fűzött: 500 Ft

Kosztin Árpád: Az Erdélyben elkövetett magyarellenes román kegyetlenkedések időrendje és leltára. Szenci Molnár Társ.
ISBN: 963-250-003-2 fűzött: 890 Ft

Kovacsics Nagy Katalin: Bírósági indexek. A bűnözés és a büntetés kiszabás mérése, 1990–1997. KSH.
ISBN: 963-215-296-4 fűzött: 2700 Ft

Kovács Zoltán: Decembéri szüret. Püski.
ISBN: 963-9188-73-5 kötött: 1400 Ft

Krs, Evren: Édesvízi és tengeri halak. [Az akváriumtól az Óceánig: képes lexikon: amit a halakról tudni kell]. Új Ex Libris.
ISBN: 963-9031-66-6 kötött: 2980 Ft

Kuba = Kuba = Cuba. M. 1: 1 250 000. Cartographia.
ISBN: 963-352-934-4 CM850 Ft

L

LaHaye, Tim – Jenkins, Jerry B.: A sátán embere. Regény a Föld utolsó napjairól. Amana 7.
ISBN: 963-8965-6-2 fűzött: 990 Ft

Lampérth Géza: Kuruc hősök. Tóth.
ISBN: 963-9161-40-3 fűzött: 525 Ft

Lebor, Adam: Alvó számlák. Hogyan húzott hasznot Svájc a náci népiptásból? Bastei Budapest.
ISBN: 963-296-410-1 fűzött: 1295 Ft

Litovkina, Anna T.: A proverb a day keeps boredom away. VE. (IPF-könyvek)
fűzött: 4950 Ft

Lewis, Dean – Fitzner, Frank: Cheeky. Játékos tanulás 4 éves kortól. 1. Pauz – Westermann. (MiniLÜK)
ISBN: 963-9159-27-1 fűzött: 420 Ft

Lewis, Dean – Fitzner, Frank: Cheeky. Játékos tanulás 4 éves kortól. 2. Pauz – Westermann. (MiniLÜK)
ISBN: 963-9159-33-6 fűzött: 420 Ft

Ludington, Aileen – Diehl, Hans: Életmód-változtatás hétről hétre. Bibliaisk. Közössége.
ISBN: 963-7427-51-1 fűzött: 480 Ft

Lukács László – Szepesi György – Hegyi Iván: Magyar olimpiai bajnokok, 1896–1996. Paginaram.
ISBN: 963-9133-73-6 kötött: 4900 Ft

M

Madách Imre: A Tragédia dalai. Az ember tragédiája lírai ciklusokban. Bába. (Tisza hangja 77.)
ISBN: 963-9144-82-7 fűzött: 498 Ft

Magyar – angol útkönyv. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár)
ISBN: 963-9188-42-0 fűzött: 225 Ft

Magyarország az első világháborúban. Lexikon A–Zs. Petit Real.
ISBN: 963-9267-01-5 kötött: 4500 Ft

Magyarország = Hungary = Ungarn = Hongrie. M. 1: 450 000 Cartographia.
ISBN: 963-352-479-2350 Ft

Mária aranyház. [5.] , Magyar Ünnepek. Jelenkor.
ISBN: 963-676-248-1-kötött: 1500 Ft

Mátyus Imre: Rókatánc. Barbaricum Kvműhely.
ISBN: 963-9145-13-0-fűzött: 700 Ft

McCullough, Colleen: Róma első embere.1. köt., Európa.
ISBN: 963-07-6737-6-kötött: 3500 Ft (1-2.köt.)

McCullough, Colleen: Róma első embere.2. köt. Európa.
ISBN: 963-07-6738-4-kötött: 3500 Ft (1-2.köt.)

Méhes Károly – Szundi György – Cortez, Andre: Forma 1. A száguldás évtizede 1990–2000. Alexandra.
ISBN: 963-367-798-X-kötött: 4490 Ft

Merle, Robert: Mesterségem a halál. Európa.(Európa diákkönyvtár)
ISBN: 963-07-6797-X-fűzött: 680 Ft

Miks Mária: Árnyjátékok a fényben. Barbaricum Kvműhely.
ISBN: 963-9145-11-4-fűzött: 500 Ft

Mikszáth Kálmán: A Noszty fiú esete Tóth Marival. Akkord.(Talentum diákkönyvtár)
ISBN: 963-645-039-0-fűzött: 698 Ft

Mitológia. Holnap.
ISBN: 963-346-389-0-fűzött: 790 Ft

Montágh Imre: Figyelem vagy fegyelem?! Az előadói magatartás. [2. kiad.] , Holnap.
ISBN: 963-346-146-4-kötött: 1200 Ft

Montágh Imre: Mondd ki szépen. Holnap.
ISBN: 963-346-326-2-fűzött: 990 Ft

Munkaügyi jogszabályok. KJK-Kerszöv.(Közgazdasági és jogi kiadványok)
ISBN: 963-224-546-6-kötött: 4256 Ft

Muszta Attila – Mohácsi Sándor: Földünk 2. Általános földrajzi ismeretek és a távoli kontinensek: tankönyv a nyolc és tíz évfolyamos iskolák 7. évfolyamos tanulói számára. 4. átd., jav. kiad., Holnap.
ISBN: 963-346-226-6-fűzött: 790 Ft

Müller, Uwe: Mackótörténetek. Egmont Pestalozzi K.
ISBN: 3-614-90055-X-kötött: 1580 Ft

N

Nagy Kálmán: Két tábornok. Vetter és Vattay élete, kora, hadművészete. General Press.
ISBN: 963-9282-23-5-kötött: 2000 Ft

Nagy Károly: Emigrások külszében 1960–2000. Csokonai.
ISBN: 963-260-149-1-kötött: 1480 Ft

Négy boldog Teletábi. Egmont Hungary.(Teletubbies)
ISBN: 963-627-398-7-fűzött: 338 Ft

Nemere István: Égő sivatag. Kémvadászok. Puedlo K.
ISBN: 963-86052-4-3-fűzött: 300 Ft

Németh Lászlóné – Seregély Istvánné: Olvasom és értem. Szövegértés 7–8 éveseknek [1–2. évfolyam]. Pauz-Westermann.
ISBN: 963-9159-38-7-fűzött: 598 Ft

Nietzsche, Friedrich: Ifjúkori görög tárgyú írások. Európa. (Mérleg)
ISBN: 963-07-6796-1-fűzött: 1100 Ft

Nógrádi László: Új PC-Suli.2. köt. 2. bőv. kiad. , [Szerző].

ISBN: 963-640-193-2-fűzött: 2550 Ft

O

Ochsenbein, Urs: A rottweiler. Minden tudnivaló a rottweiler származásáról, vásárlásáról, tenyésztéséről, táplálásáról, tartásáról, ápolásáról kiképzéséről, kiállításáról és neveléséről. Elektra.(Kutyakönyvtár)
ISBN: 963-7314-79-2-fűzött: 750 Ft

Oláhné Kántor Nóra: Az Eleki Református Egyház története. Szenci Molnár Társ.
ISBN: 963-256-005-9-fűzött: 790 Ft

O

Ötvös László: Ablakom égre nyílik. Barbaricum Kvműhely.
ISBN: 963-9145-09-2-fűzött: 500 Ft

P

Pálhegyi Ferenc: Van-e keresztény pedagógia? Bibliáink. Közössége – Sola Scriptura. (A Sola Scriptura Főiskola kiadványai)
ISBN: 963-450-749-2-fűzött: 150 Ft

Pizsi Maci születésnapja. [CD-ROM]. Magyar és angol nyelven. Panem.
ISBN: 963-545-289-7-6900 Ft

Podmaniczky Pálné Vargha Ilna: Arany János és az evangélium. Bibliáink. Közössége – Sola Scriptura.(A Sola Scriptura Főiskola kiadványai)
ISBN: 963-03-9576-2-fűzött: 200 Ft

Polcz Alaine: Meghalok én is? A halál és a gyermek. 2. átd. kiad. Pont.
ISBN: 963-9312-05-3-fűzött: 980 Ft

Popper Péter: Színes pokol. Lélektani tanulmány. Saxum.(Az élet dolgai)
ISBN: 963-9084-74-3-fűzött: 680 Ft

Po rollerezik. Egmont Hungary.(Teletubbies)
ISBN: 963-627-400-2-fűzött: 338 Ft

Pótlapok a Hatályos jogszabályok gyűjteménye című kiadványhoz, 111. 2000. június 30-i állapot: 1–7. kötetekhez. KJK-Kerszöv.
fűzetlen: 26187 Ft

Pratchett, Terry: Piramisok. Korongvilág-regény. Cherubion.(Osiris könyvek 72.)
ISBN: 963-9110-90-6-fűzött: 898 Ft

R

Radnai Gáborné: Szerelemvarázs. [Pérez, hatalom, mágia ... vagy szerelem?] Impresszum.(Romantika sorozat)
ISBN: 963-85913-6-6-fűzött: 600 Ft

Rajneesh, Bhagwan: Bármit válasszhatasz ugyanis a poklot választod. Amrita.
ISBN: 963-85397-6-3-fűzött: 672 Ft

Rees-Jones, Trevor – Johnson, Moira: A testőr sztorija. Diana balesetéről az egyedüli túlélő. Talentum.
ISBN: 963-645-071-4-kötött: 1990 Ft

Reisinger János: Kis eszmetörténet. Bibliáink. Közössége – Sola Scriptura. (A Sola Scriptura Főiskola kiadványai)

ISBN: 963-03-9255-0-fűzött: 350 Ft

Roberts, Nora: A jég leánya. Gabo.
ISBN: 963-9237-27-2-fűzött: 990 Ft

Rome = Rom = Róma. M. 1: 13 000: city = Innenstadt = centre = belváros. M. 1: 9 000. Cartographia.
ISBN: 963-352-768-6 CM750 Ft

Rowling, J. K.: Harry Potter és a bölcsek köve. 2. kiad. Animus.
ISBN: 963-8386-89-4-kötött: 1290 Ft

S

Sanders, Lawrence: McNally játszámája. Gold Book.
ISBN: 963-9248-41-X-kötött: 1399 Ft

Sárándi József: Trubadúrdal. Válogatott szerelmes versek, 1968-2000. Barbaricum Kvműhely.
ISBN: 963-9145-14-9-fűzött: 1100 Ft

Scarry, Richard: Tesz-vesz szótár. Magyar, angol, német. 5. kiad. Saxum
ISBN: 963-9084-87-5-kötött: 1780 Ft

Scheuering, Erika: Kalandos állattörténetek. Egmont Pestalozzi K.
ISBN: 3-614-90054-1-kötött: 1580 Ft

Somogyi Magda, T.: Toldalékrendszerezésünk vitás kérdései. Tinta Kvk.(Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához 3.)
ISBN: 963-86013-8-8-fűzött: 1120 Ft

Stange, Peter-Michael: A konyha felújítása és beépítése. M. Kvkklub. (Saját kezűleg)
ISBN: 963-547-090-8-kötött: 1450 Ft

Stewart, Chris: Légicsapás. Beholder. (Beholder akció)
ISBN: 963-9047-61-9-fűzött: 998 Ft

Suzuki-Swift (Sedan). Karbantartás, javítás: valamennyi hazai forgalmazású típusváltozat, 1993–2000. 2. bőv. és teljesen átd. kiad. Maróti-Godai.
ISBN: 963-9005-56-8-kötött: 4480 Ft

Sz

Szász Pál: A differenciál- és integrálszámítás elemei.1. Typotex.
ISBN: 963-9132-74-8-fűzött: 3800 Ft

Szászvári József: Rallye-autózás 1980–2000. Kit-Car.
ISBN: 963-00-3886-2-fűzött: 1998 Ft

Székesfehérvár. Tác-Gorsium: térkép = Stadtplan = Map. M. 1: 16 500. Cartographia.
ISBN: 963-352-382-6 CM330 Ft

Szeretni tehozzád szegődtem. 200 magyar szerelmes vers. Sziget Kv.
ISBN: 963-8138-07-6-kötött: 1490 Ft

Szerződési jog – fogyasztóvédelem. HVG-ORAC.
ISBN: 963-9203-54-8-fűzött: 3920 Ft

Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalomból. Barokk és későbarokk, rokokó. 2., Osiris.(Osiris tankönyvek)
ISBN: 963-379-639-3-kötött: 3500 Ft

Szűts László: Szójátéktár. Anyanyelvi fejtörők. 2. kiad. , Ciceró.
ISBN: 963-539-275-3-kötött: 1200 Ft

T

Takács Tibor: Szülővárosom,

szép Szeged. Vallomás a városról. Bába.(Tisza hangja 51.)
ISBN: 963-9144-XX-X-fűzött: 970 Ft

Teleki Béla: Magzatkönyv. A még meg nem született gyermek nevelése. Korda.
ISBN: 963-9097-97-7-fűzött: 580 Ft

Tietze, Ulrich – Schenk, Christopher: Analóg és digitális áramkörök. 5. jav. kiad. Műszaki Kvk.
ISBN: 963-16-0010-6-kötött: 4200 Ft

Tóth Sándor László: A mezőkeresztes csata és a tizenöt éves háború. Belvedere Meridionale.
ISBN: 963-00-3071-3-fűzött: 2800 Ft

U

Ungváriné Kőcse Jolán: Hobbink volt a marketing?! A magyar piackutatás és marketing úttörő műhelyei és személyiségei: vallomás és önvizsgálat. Simon Kvk.
ISBN: 963-640-677-4-fűzött: 3500 Ft

V

Vályi-Nagy Csilla: Thera-Band szalaggyakorlatok. Flaccus.
fűzött: 550 Ft

Varga Imre: Zen Benedek. Följegyzések egy világi kolostorból. Kortárs.
ISBN: 963-9297-09-7-fűzött: 1560 Ft

Varga Katalin: Mosó Masa mosodája. 22. kiad., Móra.
ISBN: 963-11-7557-X-fűzött: 848 Ft

Varga Lajos: Az elégedetlenség jogán. Barbaricum Kvműhely.
ISBN: 963-9145-10-6-fűzött: 500 Ft

Vargha András: Matematikai statisztika pszichológiai, nyelvészeti és biológiai alkalmazásokkal. Pólya.
ISBN: 963-85809-5-X-fűzött: 3150 Ft

Vizvári Mariska: Vizvári Mariska szakácskönyve. Alexandra.
ISBN: 963-367-299-6-fűzött: 798 Ft

W

Weiss, Ulrich: A fürdőszoba beépítése. M. Kvkklub.(Saját kezűleg)
ISBN: 963-547-089-4-kötött: 1450 Ft

Weöres Sándor: Bóbita. 15. kiad. Móra.
ISBN: 963-11-7556-1-kötött: 998 Ft

Wilson, Roberta: Aromaterápia haladóknak. A szépségért és az egészségért. Édesvíz.
ISBN: 963-528-444-6-kötött: 1900 Ft

Z

Zöld oltár. Írások a hitről. Uránusz.(Klárás könyvek 6.)
ISBN: 963-9086-97-5-fűzött: 1213 Ft

Az összeállítás a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság információs rendszere alapján készült. A felsorolt könyveket a Könyvtárellátó már felajánlotta megvásárlásra a könyvtáraknak, ill. megrendelhetők a társaság home lapján (www.kello.hu).

WK KÖNYVKERESKEDELMI KÖZPONT

1033 Budapest, Szentendrei út 89–93.

T.: 388-7558, 437-2443, F.: 437-2442

Nyitvatartás: H–Cs.: 8–16h, P.: 8–13h

E-mail: vevoszolg@wkdc.hu

 <p>AKADÉMIAI KIADÓ E-mail: custservice@akkrt.hu Internet: www.akkrt.hu</p>	Fehér Erzsébet: A szövegkutatás megalapozása a magyar nyelvészetben .....1200 Ft
	A magyar helyesírás szabályai 11. kiadás .....1580 Ft – szótári anyagában bővített lenyomat –
	Régi magyarországi nyomtatványok 1636–1655 .....6800 Ft
	Bényei Tamás: Rejtélyes rend- A krimi, a metafizika és a posztmodern .....1400 Ft
 <p>E-mail: vevoszolg@muszakikiado.hu Internet: www.muszakikiado.hu</p>	Hajdú Sándor: Matematika 5–6. Feladatgyűjtemény .....790 Ft
	Honffy Pál: Útmutató a Képek, Mozgó képek, Hangos képek- című tankönyv használatához .....510 Ft
	Sándorné Új Éva: Vállalat-gazdaságtani feladatgyűjtemény .....4500 Ft
	Géher Károly: Híradástechnika .....3600 Ft
	U. Tietze–Ch. Schenk: Analóg és digitális áramkörök .....4200 Ft
	Szentkirályi Zoltán–Détsy Mihály: Az építészet rövid története I–II. ....5900 Ft
 <p>E-mail: vevoszolg@kjk.hu Internet: www.kjk.hu</p>	A büntetőeljárás –lezárva 2000. május 31 .....7504 Ft
	Munkaügyi jogszabályok –lezárva 2000. március 31. ....4256 Ft
	Dr.Kincses Ildikó–Dr.Kántás Péter: Szabálysértési iratmintatár .....3584 Ft
	Barta Judit–Kovács István: A speciális társaságok iratmintatára .....6496 Ft
	Prugberger Tamás: Európai és magyar összehasonlító munka és közszolgálati jog .....4480 Ft – átdolgozott kiadás –

Keresse Partner boltjainkat!

AKADÉMIAI KIADÓ	MŰSZAKI KÖNYVKIADÓ	KJK – KERSZÖV
KIS MAGISZTER KÖNYVESBOLT 1053 Budapest, Magyar u. 40. Tel.: 327-77-96	Könyvtárellátó KHT. Kódex Könyvárúház és Tankönyvcentrum 1054 Budapest, Honvéd u 5. Tel./fax: 331-6350, 331-0126, 331-0127	KÖZGAZDASÁGI ÉS JOGI KÖNYVESBOLT 1051 Budapest, Nádor u. 8. Tel.: 317-40-35 Fax: 318-16-52